

Teppet på denne siden er laget av barna i Siemens-barnehagen på Linderud. Snemannen er ikke særlig aktuell når vi ser ut over Grorud-dalen den 11. desember og legger siste hånd på Siemens Intern. Ikke en sneflekk å se, og 7 varmegrader ute. Men nissen svikter nok ikke, uansett vær, og vi kan trygt bringe frem det gamle ønske til alle våre lesere: Gledelig jul!

Siemens Intern

Siemens Oslo

Paul Robert Grunert, Resepsjon/Forum
Thorstein Damdal, Siemens Informasjons-
systemer

Morten Svensen, Strategisk Planlegging
Egil Hagen, Avd. bransje/industri R/O
Pål Rogne-Renna, Hovedlageret
Svein-Trygve Rudning, Skip/Offshore
Ingvar Brekke,
Henrik Tore Frantzen, Økonomiavd./
Elektronikkfabr.

Erik Bakken, Siemens Informasjonssyst.
Berit Sånhol, Materialadministrasjonen

Siemens Trondheim

Ivar Karlsen, S/Harstad
Jan M. Vikanes, S/Ålesund

Den store vinprøven

Å dra på messe, kan være meget slitsomt både for kunder og utstillere, og noe unntak i så måte dannet ikke siste Electronica i München. Men i tillegg kom, at da deltakerne var ferdig med dagens faglige del, ventet det dem en ny prøvelse: Den store vinprøven. Den fant sted i Schloss Nymphenburg, og deltakerne fikk smake 11 forskjellige vinsorter, og skulle etter noen veiledende ord notere ned sin bedømmelse av prøven.

Det så til at deltakerne bar prøvelsen lett.

Hjertelig takk

– til ledelse og kolleger for all oppmerksomhet vist meg ved oppnådd pensjonsalder den 31/10-84.

Reidar Stenbock, S/O

– til firma og kolleger for oppmerksomheten på min 60 års-dag.

Baro Trondseth, S/Selbu

– til alle for blomster og gaver i forbindelse med mitt 25 års jubileum i firmaet.

Johan Aune, S/O

– for oppmerksomheten på min 50 års-dag.

Bjarne Ruud-Johansen, S/O

– til bedriften, Siemens Verkstedklubb og arbeidskamerater for oppmerksomheten ved min 60 års-dag.

Kjell Sundli, S/T

– til venner og kolleger for den flotte gaven vi fikk i anledning vårt bryllup.

Kjersti Bay og Lars Jensen

– til mine kolleger for oppmerksomheten i forbindelse med min fratreden.

Steinar Borgen, S/O

Nye verneombud

har vi fått på Linderud, og forat du skal vite hvem de er, har vi tatt bilde av dem. Fra venstre: Grethe Hansen, sentralen/kantine, Berit Moen, kontorbygg, Iris-Eveline Johansen, hovedverneombud, Bjørn Nilsen, lager og Tove Berg, barnehagen. I tillegg kommer Kari Skarpsno, som ikke var tilstede da bildet ble tatt.

Siemens produktansvarskomite

har fått ny sammensetning og består nå av Agnar Ræstad, formann, Jostein Grytbakk, Øystein Stavik, Alf Waagene og Sture Helge Eide.

Komiteens hovedoppgaver vil være å ajourføre retningslinjene for produktansvar/produksikkerhet og videreføre arbeidet med detaljerte forskrifter for de enkelte seksjoner.

Frithjof Preus (41), leder for vår avdeling for materialadministrasjon, begynner den 1. februar som direktør i en tilsvarende stilling i Tandberg Data.

Som ny leder for bransje Elverk Region Øst etter Odd Trones er utnevnt Alf K. Enger.

Hans Joachim Schwarz har fra 1/10 gått over fra utvikling Mobiltelefon til markedsføring Mobiltelefon. Han er avdelingsjef på teknisk side, samtidig som han koordinerer de nordiske markedsaktiviteter mot Siemens München. – Hans stilling som leder av utviklingsgruppen er overtatt av Jan Erik Hammerstad.

Leif Slaatsveen, tidligere reklamesjef i Siemens, er blitt Norges Fotballforbunds første markedsjef.

Stig Hassel, installasjon anlegg økonomi Reg. Øst sluttet 1/12 for å overta stilling i Norwesco A/S.

Siv.ing. Birger Hestnes (33) Energiforsyning S/O begynte 3/12 som leder av seksjon "Drift fordelingsnett" i Oslo Lysverkers anleggsavd. med ansvaret for drift av høy- og lavspenningsnett (11 kV og 230 V) i Oslo. Hestnes har arbeidet i Siemens i 6 år.

Stein A. Bjørntvedt, avd.økonom Region Øst industri begynner som sous-sjef i Central-Finans, et datterselskap av Rogalandsbanken, 1/3-85.

Jan Thorleif Lafton, Telekomponenter, begynner 1/3 som innkjøpsjef i A/S Eltek, Drammen.

Vi gratulerer...

50 år:

11.12: Terje Strand, S/T
18.12: Marit Røsand, S/T
22.12: Jacob Konrad Stette, S/O
04.01.85: Svein Gunnar Johnsen, S/T
24.01.85: Bjørn Dahl, S/T
26.01.85: Olav Torheim, S/B
26.01.85: Gjertrud Lundberg, S/B (Stvgr.)
26.02.85: Olav Storbukt, S/T (Kr.sund)

60 år:

13.12: Willy Johan Fedje, S/B
09.01.85: Jan Ustad, S/T
03.02.85: Normann Skaanes, S/T (pensj.)

67 år:

23.12: Gunvor Aaberg, S/O
05.01.85: Iver Andersen Gjerdingen, S/O

80 år:

09.02.85: Ruth Hansen, S/O

85 år:

13.12: Birger Olsen, S/O

25 års jubileum:

01.01: Hroar Syversen, S/O
04.01: Agnar Ræstad, S/T
01.02: Benn Helmersen, S/T

40 års jubileum:

24.01: Olav Grindheim, S/B

Nina Ljones, Telekomp. og Jens-Erik Fladby, AKA Reg. Øst giftet seg den 3. november. – De benytter anledningen til å takke kollegene for en flott gave!

Vi har et vanskelig år bak oss – men gode utsikter for året vi er inne i

– Det er vel første gang på mange, mange år at vi har hatt et forretningsår som vi ikke uten videre kan gi karakteren "tilfredsstillende", sier økonomidirektør Bjarne G. Øvestad til Siemens Intern. Vår bestillingsinngang i året som sluttet 30. september ble 1744 millioner kroner, 30 millioner under budsjett. Omsetningen ble 1679 millioner kroner, 40 millioner under budsjett. Vi skulle gjerne ha sett at både bestillingsinngang og omsetning hadde vært høyere. Men under de gjeldende markedsforhold får vi si oss fornøyd med de tallene vi nådde. – Det virkelig bekymringsfulle var imidlertid at vårt resultat ble ca. 10 millioner lavere enn planlagt. Dette dårlige resultat kan stort sett tilskrives 2 prosjekter som har kostet betydelig mer å gjennomføre enn forutsatt.

For inneværende år regner vi imidlertid igjen med å oppnå et tilfredsstillende resultat. Gjennomføringen av forslag fra produktivitetskampanjen og fra Unternehmensprüfung og forsterket innsats på området kvalitetssikring vil være til hjelp her.

Elverk og industri

Når det gjelder vår virksomhet innen de enkelte bransjer, sier Øvestad at det har vært god aktivitet og stor innsats på området elverk. Vi har her over 20% av vår omsetning, og vi har tradisjonelt en god fortjeneste, men denne gang har fortjenesten gått noe tilbake. – Innen industri har det vært oppgang i investeringslysten, men en sterkere konkurranse, og vi har nok tapt markedsandel på enkelte produktområder. Vår linje er å legge vekt på standardisering og spesialiserte produkter og systemer. Et spesielt trekk ved årets situasjon er at det har vært vanskelig å få tak i godt kvalifiserte ingeniører, særlig i regionene Øst og Vest.

Installasjon og offshore

Installasjon har et usedvanlig godt år bak seg, og også året vi er inne i tegner godt, selv om det blir regionale variasjoner. På skip/offshore er konkurransen langt hardere enn forutsatt, selv om det er færre konkurrenter enn på landanlegg. Vi har notert oss for mange oppdrag i året, og regner med at bransjen på sikt vil bli en viktig del av vår virksomhet.

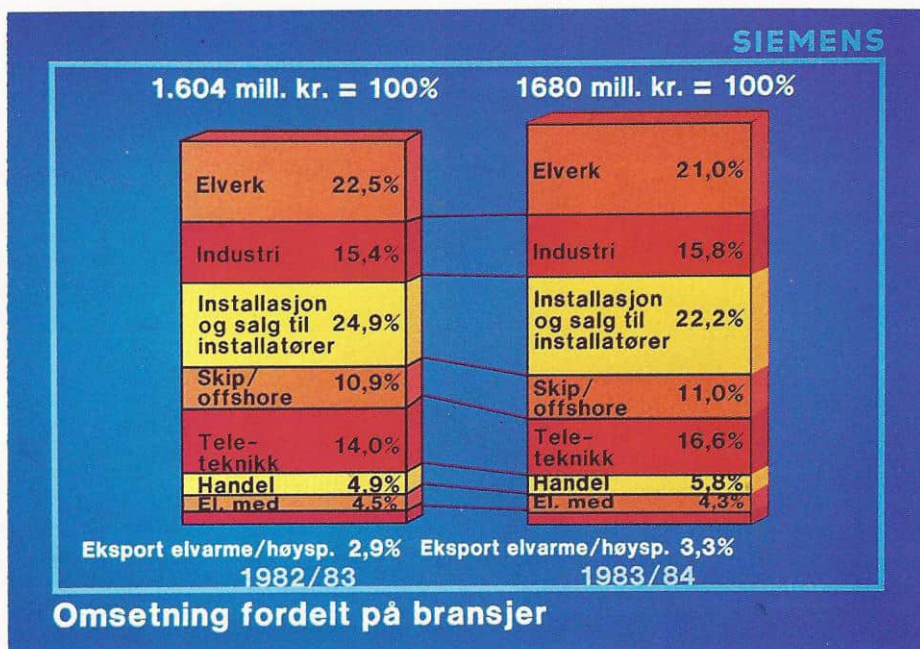
Seksjon Teleteknikk har hatt store prosjekter med dårlig resultat. Dette trekker på resultatene, men spesielt telekomponenter går bra. Den nye generasjon mobiltelefon vil bli produsert i Tyskland, mens utviklingsarbeidet delvis vil fortsette i Norge.

Handel og elektrovarme

Handel har hatt et meget godt år. Gode produkter og satsing på bredere distribusjon har gitt resultater. Seksjon Elektromed har fortsatt et meget hardt marked, men kan vise til et bra resultat.

Elektrovarmefabrikken har vært gjennom et både spennende og arbeidsomt år med forberedelse av et nytt produkt og nye produksjonsmetoder, og ser med optimisme på fremtiden. Fullt så lyst er det dessverre ikke i Sterkstrømfabrikken, som nok har hatt fullt opp å gjøre i året, men har tynne ordrebooker.

Våre montasjeavdelinger har i perioder hatt for liten beskjeftigelse, mens våre tekniske avdelinger jevnt over har hatt god beskjeftigelse.

Siemenshytta i Sørkedalen må ha nytt tak

Over 40 personer møtte opp til Årsmøtet i Siemenslaget den 1. november 1984, en gledelig fremgang fra tidligere år.

Dessverre har to grupper lagt opp i løpet av året; hockey-gruppen, fordi de mangler spillere, og skytegruppen fordi de ikke har tilfredsstillende treningslokaler.

Det var ingen bemerkninger til årsrapportene.

Oppmannen for Siemens-hytta beklaget at det var vanskelig å få folk med på dugnader og at de besøkende ikke alltid vasket godt nok etter seg. Dessuten nevnte han at taket bør skiftes og at dette vil komme på ca 40.000 kroner pluss mva. Det ble fremmet forslag om at regnskapet for hytta skulle holdes

utenom det øvrige regnskapet i Siemenslaget. Dette vil bli tatt opp til vurdering i styret. Regnskapet ble enstemmig godkjent.

Koret ønsket mer penger til drakter og instruktør/dirigent. Styret mente at koret burde legge seg på et ambisjonsnivå som passer med de midler man har til rådighet og ikke stile mot et profesjonelt nivå. Pr. idag er det koret som får mest penger pr. medlem.

Under "Innkommne forslag" ble det enstemmig vedtatt at styret i samarbeid med revisor skulle utarbeide en ny regnskapsform for hytta.

Under "Eventuelt" ble det fremmet forslag om et oppmannsmøte midt i driftsåret. Dette vil bli vurdert av styret.

Valget ble som følger:

Formann: Peter Wegling (1 år igjen), nestformann: Svein Jørgensen (ny, 2 år), sekretær: Marit Soløst-Bråten (1 år igjen), kasserer: Torill Rogne-Renna (1 år igjen), Berit Moen (ny, 2 år), styremedlemmer: Kaj Varly (1 år igjen), Tom Nielsen (1 år igjen), Erik Bakke (1 år igjen), Jack Jansen (ny, 2 år), Knut Skjelhaug (ny, 2 år), varamedlemmer: Svein Frode Nordby (1 år igjen), Heidi Tryver (ny, 2 år), Dag L. Andersen (ny, 2 år), Revisor: Magnar Engebretsen (1 år igjen), ny valgkomitee: Rolf Malm, Roar Haglund, Wenche Gundersen.

Vi jobber

Elektrovarmefabrikken i Trondheim går for fullt og vel så det. På tross av overtid og innlån av 12 personer som vil være beskjeftiget ut januar i 1985, har det oppstått restorder på både c-2 og c-1 og til dels på panelovner. Ved sterkstrømfabrikken er det utlånt 15 personer som er fordelt på Elektrovarmefabrikken og montasjeavdelingen. Forøvrig er det i skrivende stund fullt beskjeftigelse. I Selbu har det en tid vært 3 dagers uke, som nå er utvidet til 4 dager, meldes det.

50 motorvarmere

til fri avbenyttelse blir det på Siemens parkeringsplass på Linderud. Skal tro om de vil innvirke positivt på fremtidsstatistikken?

En ny komet på fotballens himmel

er dukket opp i Haugesund — det er Siemens fotballag! — Vi forventer nå å bli innbudt til turneringen mellom Oslo, Bergen og Trondheim, og vil bli meget skuffet om ikke disse lagene tør møte oss! erklærer oppmann Magnus Hjelmtvedt. Og bakgrunnen for denne utfordring er at laget er blitt nr. 2 i 4.div. og fra neste år spiller i 3. 11 seire i 18 kamper — høres fryktinngytende ut!

"Since jazz broke out..."

"Since jazz broke out of a steamy New Orleans cradle, it's even lit a fire in the icy fjords of Norway", skrev en New Orleans-avis i høst i et stort oppslag, og grunnen var at Stokstad/Jensen Trad Band gjestet byen og fikk stor fagnad for sitt spill.

Amnesty International

har mottatt kr 10 000,- fra Siemens A/S.

Hobby-utstilling

arrangerte Siemens-laget i Bergen i november, og det ble vist 8 interessante grupper. Samlingene varierte fra koberstikk til skytevåpen og stein. Dessverre ble ikke utstillingen besøkt av så mange som ønsket.

Kollegene var der

Kollegene fra Prosessdata-avdelingen i 7. etasje i Siemens Trondheim sto på kirketrappen da Kristin Laug kom nygift ut med sin ektemann, Morten Rosmæl. Datoen var 17. november, og stedet Moholt kirke. Vakker brud, og stolt brudgom!

På landslaget

Jan Egil Troan (29) fra Siemens i Trondheim tok bronsemedalje i lett tungvekt ved nordisk mesterskap i høst. Jan Egil forteller at han hittil ikke har oppnådd de virkelig store resultatene i NM, men vil forsøke å skjerpe seg til norgesmesterskapet i 1985 da hans klubb Trondheim Atletklubb, er vertskap. Han trener nå 5 dager i uken og skal delta i landskamp mot Danmark i desember.

Hva blir navnet?

Siemens Intern har med årene fått adskillige "konkurrenter", og den alvorligste er vel et nytt blad som er dukket opp og gjør krav på å representere produktiviteten i firmaet. Det har imidlertid ikke vært istand til å skaffe seg et navn ennå, og det sier kanskje litt om avstanden mellom liv og lære. Det har faktisk måttet be leserne om forslag, og maken til buket!

Vi ser med spenning frem til avstemningen som nå finner sted, og tipper at det hele kan ende med forferdelse, for tenk om noen nå rottet seg sammen og moret seg med å sørge for at akkurat det navnet, som helst ikke burde komme på trykk, fikk flest stemmer? — Vi avskriver straks denne tanke som utenkelig her i Siemens, og nøyer oss med å oppfordre til bred deltagelse i navnekonkurransen, for dermed vil det beste navnet vinne, det velklingende, stimulerende og treffende navn.

Konsernutvalget

i Siemens A/S har i sitt siste møte valgt Rolf Aas til formann etter Tor Jemtland.

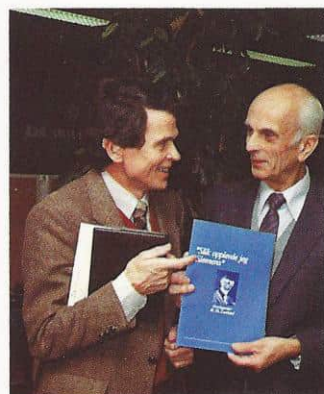
"Tid til trivsel"

Den nye samlebrosjyren for Siemens husholdningsapparater, er sammen med reklameflydbåndet for elektrovarme sendt til alle ansatte i Siemens.

Jemtland ringte HOLLER

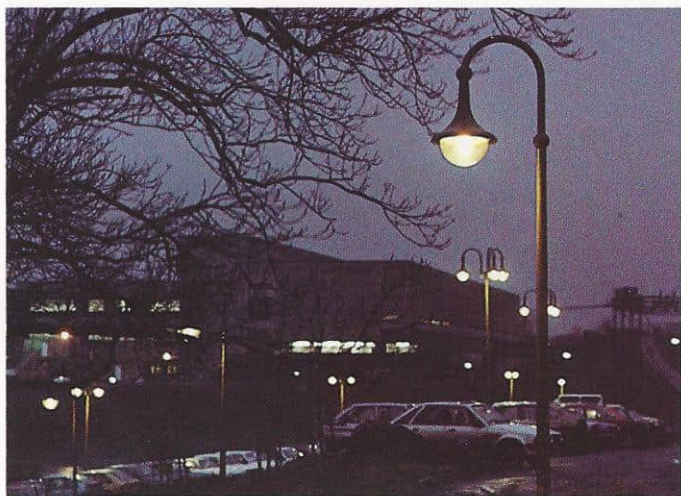
— Ring PER i stedet for nummeret hans. Dette er en av de raffinerte nyheter ved den nye Siemens mobiltelefon, og adm.direktør Tor Jemtland demonstrerte den da han åpnet Industrimøtet på Linderud 20/11 for 125 kunder. Det vil si, han ringte ikke PER, han ringte HOLLER. Og generaldirektør Holler i Televerket kom omgående på "tråden" og spurte hva Siemens ville reklamere for nå. Det fikk han vite, og han trodde at nyheten nok kunne medvirke til å lette presset på et til tider hardt trengt Oslonett. Holler fortalte at han var kommet frem til New York på 6 sekunder en dag — men et Oslo-nummer fikk han ikke gjennom.

"Slik opplevde jeg Siemens"

Herrene på bildet har i den senere tid funnet hverandre i et interessant samarbeide. Pensjonert elektrosjef M.Th. Landstad, Porsgrunn Fabrikker og Per Buer, Siemens har laget en trykksak som har fått navnet "Slik opplevde jeg Siemens". Det er Landstads opplevelser det siktes til, han er livslang kunde og venn av firmaet, og med sprudlende penn forteller han om de mange viderverdigheter han har vært ute i som elektrosjef for en av Norges største industribedrifter. Informasjonsavdelingen i Siemens har tilrettelagt trykksaken og latt den trykke. Den blir ikke sendt ut til alle i firmaet, men er det noen som er spesielt interessert, så send en lapp til Informasjonsavdelingen, så kommer den i posten.

Mørk høst med lyspunkter

En mørk morgenstund i desember på Linderud – men de vakre, nye armaturer lyser opp. Vi har her fått en prøve på en serie nye armaturer fra Tyskland, beregnet på parker, plasser og gater. SIDEKAL kalles de.

Mer Siemens i trafikken

Det er Siemens som har hånd om trafikkreguleringen i Oslo gjennom leveringen av våre trafikkdatamaskiner til Oslo Vegvesen. I begynnelsen av måneden tegnet vi en ny kontrakt med Vegvesenet om en maskin som skal være i tjeneste innen høsten 1985. Den maskin som står under Stortorget, og som vi leverte i 1972, skal få avløsning, og de 3 datamaskiner som regulerer sentrum, østlige og vestlige bydeler, blir alle samlet hos Vegvesenet i Herslebsgate. – Den nye ordren går opp i ca. 6 millioner kroner, opplyser N.R. Sletner.

... i Trondheim også

Trondheims stolthet er de nye trikkene. De elegante og komfortable 6-akslede vogner er levert av Siemens når det gjelder det elektriske. De er 20 meter lange, hver med 2 motorer på 150 kW og fullt elektronisk utstyr. De gul-rodde vogner er blitt et muntert innslag i byens gatebilde.

Folketelling

Nå er Siemens Oslo blitt "større" enn Siemens Trondheim. Ifølge folketellingen 30/9 var det 1 231 ansatte i Oslo, 1 220 i Trondheim.

Ø kommer først

Telefonliste – alfabetisk og pr. kostnadssted – er utkommet i 2. utgave på Linderud. Et ypperlig hjelpemiddel for alle som merker at hukommelsen ikke er hva den var. Utgiveren er beskjedent nok ikke angitt, men det er Kontorservice. Merk den datatekniske finesse at Ø kommer først i alfabetet.

"Snar Svar" i Trondheim går sin gang. 4 bløtkaker hittil: Bokholderi/lønningskontor. Regionsledelsen. Bokholderi/lønningskontor på delt plass med Utvikling el-varme. Markedsføring el-verk.

Siemens Montørklubb Oslo

har gitt 1000 kr til de streikende kullgruvearbeidere i England. Montørklubben i Trondheim har gitt 500 kr.

40 år – det er vel ikke så mye?

Det mener i alle fall en av våre kjente skikkelser i S/B – Olav Grindheim.

For såvidt vil vi gi ham rett, han bærer slett ikke preg av sitt lange virke i Siemens. Når en er født i 1931, så kan det jo også bli plass for 10 år til?

Vi ber ham fortelle litt:

– Det begynte i 1945, jeg ble ansatt som kombinert hjelp for lager og kontor. Det var den gang Siemens Norsk A/S. Senere ble firmaet solgt og fikk navnet Proton. Samtidig ble jeg læregutt i 1947 og 5 år fremover.

Håndverk

– Det var vel en annen lære enn idag?

– Ja, det er sikkert, den gang ble det lagt stor vekt på bruken av verktøy og praktiske håndverksmessige ferdigheter. Den teoretiske undervisning var ofte så som så. Det ble mest arbeid på verkstedet, oppdrag for industrien og en del viking av motorer etc. Vi var 2 læregutter og 3 montører. Ialt talte avdelingen 12-15 personer under ing. Berle.

Røntgen

– Og alle betrakter deg som røntgenspesialist?

– Det kom seg av at jeg tidlig ble med min svigerfar Strumelsen som utførte røntgenservice. Gradvis ble dette et spesialfelt for meg etter hans bortgang. I 1960 kom jeg så til Elektromed som servicemann.

På farten

– Det var vel ikke så lett?

– Nei, en var på farten til alle tider, det var ikke mye min kone så til meg. Tenk bare at en tur til Lærdal tok 2 døgn kontinuerlig reise.

Dertil kom at kundene som oftest kun hadde 1 apparat. Når vi ble tilkalt satt ofte 30-40 pasienter og ventet, det var et stort nervepress.

Rettsvidne

– Noen spesiell opplevelse?

– Det måtte vel være den gang jeg var innkalt som rettsvidne i Tinghuset. Midt under saksbehandlingen får dommeren en papirlapp, han avbryter saken og meddeler at Olav Grindheim blir å fritas som vitne, han må straks på røntgenservice. Dommerens sekretær ble satt inn i stedet, mens han nevnte noe om at dette var høyst usedvanlig og første gang i hans praksis.

Depresjonen

– Men det har gått bra?

– Ja, avdelingen vokste til 10 mann, og vi hadde nesten samtlige kunder på hele vår del av Vestlandet. Helt til depresjonen, hvor Elektromed måtte redusere sin stab. Jeg ble da overført til avdelingen for hvitevarer i 1982. Her har det utviklet seg bra, det er stadig økende arbeidsmengde, noe jeg ser positivt på. Dertil mange hyggelige kunder og fremfor alt, mine kolleger er alle gamle kjente og venner! –M

Freizeit og dagligliv for norske siemensianere i Erlangen

Det er sport- og freizeitsfest på Siemens Sportanlage i Erlangen. Det er søndag formiddag, og klokken er 12, nydelig vær med strålende sol og + 30 grader. Siemens inviterer til "Frühshoppen", og som nyinnflyttede og uvitende "Siemensianere" setter vi oss på våre "Fahräder" for å reise og se.

Det som møter oss er en tankvogn med øl fra "Patrizier" bryggeri, og våre tyske kolleger i full gang med å danse! Innimellom smakes det på ølet og deles ut premier for god innsats i gårsdagens konkurranser.

Et av våre første møter med Tyskland, våre tyske kolleger privat, og ikke minst med Bayern, øllandet over alle ølland. I Tyskland finnes 1700 bryggerier, 1000 av disse ligger i Bayern, og 700 av disse igjen ligger i Franken, den delen av Bayern hvor Erlangen ligger.

... fra lille Norge

Erlangen har 105.000 innbyggere og 25.000 av disse er tilknyttet Siemens. Så også vi to fra lille Norge, som selvfølgelig helt drukner i mengden. Vi kan ikke lenger gjenkjenne en kollega på gaten eller på "Epa" og si "jobber ikke han/henne i Siemens"? Her er "alle" i Siemens, de er "Siemensianere" som de kalles litt ironisk av de få som ikke jobber i Siemens.

Forøvrig er Erlangen en universitetsby, 22.000 er tilknyttet universitetet.

Trivelig på balkongen

Tyskland hadde ifjor sin varmeste sommer i dette århundre, i Nürnberg ble topp-temperaturen målt til + 39 grader. Det var så varmt at det var fristende å hoppe i kanalen for å avkjøle seg. "Kanal-en" er den berømte og omstridte Europakanalen, som når den blir ferdig vil gjøre det mulig å reise med båt fra Nordsjøen til Svartehavet.

I Tyskland er det 1700 bryggerier, derav 1000 i Bayern, derav 700 i Franken. ....

Europakanalen går 30 m fra blokken vi bodde i, og det var trivelig å sitte på balkongen å se på båtene som kjørte forbi. Lastebåter, sightseeingbåter og små lystbåter. Ikke trodde vi at vi måtte flytte til Tyskland for å få utsikt over vannet, men slik ble det. Hele høsten og vinteren hadde vi en svanefamilie på 18 medlemmer boende på kanalen rett utenfor balkongen vår.

Ølfester

Sommeren var en eneste stor ølfest. Hver helg var det "Kirchweih" i en eller annen del av byen. "Kirchweih" er

egentlig en kirkefest der de feirer innvielsesdagen for den stedlige kirken. Den religiøse delen av festen er vel mer eller mindre blitt borte, det dreier seg nå om å komme sammen, drikke en øl eller fler, synge og hygge seg. Rekken av "Kirchweih" begynner med den store "Erlanger Bergkirchweih" som er ganske berømt i Bayern. Denne festen varer i 12 dager, og byr på alt hva man forbinder med tyske ølfester, literkrus med øl, ompamusikk og sang.

Pass på slipset

Siden går det slag i slag med små stedlige "Kirchweih".

I slutten av september er det slutt, og Erlangen går inn i en stille periode før "Fasching" setter inn: Faschingstiden er i Bayern ikke så utbredt som i Rheinland-Pfalz, men Erlangerne prøver å henge på så godt de kan de også, med opptog og fester på forskjellige Gaststätt. Den store dagen er "Faschingsdienstag", den 6. mars. Den la vi bak oss uten større tap enn slipset til den mannlige delen av fam. Bråten. Kvinnene har nemlig i Faschingstiden lov til å "knabbe" slipset til mannen, og i og med at vi ikke visste det, gikk vi avgårde på fest med slips. Hjem kom vi uten.

Europakanalen går 30 meter fra blokken – en svanefamilie på 18 medlemmer holdt til i nærheten.

Jul – langt fra hjemlandet

Hvordan feirer utlendinger i Norge sin Jul? – Vi har spurt to kolleger, Thom Hansen fra Amerika og Nikola Bes fra Jugoslavia om de savner sin "barndoms jul", og hvordan deres tradisjoner lar seg kombinere med de norske juletradisjonene.

– Amerikanerne legger et stort arbeid ned i juleforberedelsene, forteller Thom Hansen, Tele, S/O. – Julekortene strømmer inn fra midten av november og blir hengt opp langs vinduer og dører som en innendørs dekorasjon. Utendørs henges det opp lys og guirlandere, og kunstig sne sprayes på vinduene. Hver by har sin konkurranse, og det huset som er flottest dekorert blir avbildet i avisen, og premiært.

– Er det noen spesielle tradisjoner du har tatt med deg til Norge, Thom?

– Ja, for jul lager barna og jeg en mengde amerikanske kaker som glasseres i alle farger, og vi baker en spesiell "juletre-kake" med grønn glasur og "juletre-pynt".

– Dette høres koselig ut, men i Norge feirer vi jo den 24. desember, mens man i Amerika feirer den 25. Hvordan fungerer dette i praksis hjemme hos dere?

– Vi har beholdt det beste fra begge skikker. Den 24. har vi tradisjonell norsk pakkeutdeling og pinnekjøtt, og den 25. har vi kalkun, og på ekte amerikansk vis tømmer barna "strømpene", som er hengt opp kvelden før, for gotteri, sier

Et par glimt fra juleforberedelsene hos familien Hansen. Fra venstre: Thom, Sheila og Kim Philip baker amerikanske julekaker. I midten juletreet som pyntes med både amerikanske og norske flagg. Helt til høyre viser Kim Philip stolt frem årets "juletre-kake".

I sofakroken fra venstre: Eli, Ante og Nikola Bes. På pappas fang sitter yngstemann, Filip.

Thom, som i år gleder seg til å ta familien med til Amerika for å feire julen der.

Midnattsmesse

– Og hvordan feiret du julen i hjemlandet, Nikola Bes?

– Jeg er katolikk, og det jeg savner mest er midnattsmessen og nattverden, natten til 25. desember, forteller Nikola Bes, lageret, S/O.

– Så dere feirer heller ikke den 24., slik som nordmenn gjør?

– Nei, den 24. faster vi, og barna spiser så mager mat som mulig. Kl 2400 går hele familien i kirken, som er pyntet med mange lys til den store julehøytideligheten. Etterpå går vi hjem, og hele familien blir samlet til en god julemiddag.

– Hva med juletre og julenisse?

– Vi har juletre, men ingen nisse. Vi utveksler ikke gaver på julaften. I Jugoslavia er julaften en vanlig arbeidsdag, som blir markert med kirkebesøk og julemiddag.

– Hvordan kombinerer du dette med den norske julens krav til pakker og julenisser, Nikola?

– Hittil har jeg tilpasset meg den norske julefeiringen, men nå begynner ungene å bli så store at jeg har tenkt å ta dem med på midnattsmesse. Så i årene som kommer vil vi kombinere norsk og jugoslavisk jul, sier Nikola Bes.

Den grå hverdag .....

Et Tysklandsopphold i Siemensregi er selvfølgelig ikke bare øl. Ølet og ompamusikken er den gemütlige delen av oppholdet. Den grå hverdag er også i høyeste grad til stede her. Å være Siemensmedarbeider i Tyskland er ganske annerledes enn i Norge. Den frie, kameratslige tonen som hersker i Norge, finnes ikke i samme grad her. Å bli hilset om morgenen med De og hr. Bråten er jo noe uvant. Etter noen måneder venner man seg til det, og med enkelte blir man også dus og på fornavn.

"Macht Spass"

Den kvinnelige delen av fam. Bråten har også sitt å pusle med. Erlangen er jo en universitetsby, så universitetets tilbud har vi benyttet oss av. Å studere tysk sammen med andre utlendinger "hat Spass gemacht".

Yngstemann, 14-årig tenåringsdatter gikk 8. klasse på gymnaset, en skole som er ganske annerledes enn den norske ungdomsskolen. Men tysk har hun lært, etter naturmetoden, Erlangens dialekt, Fränkisch, en dialekt som ikke er helt enkel å forstå.

Sentrum av Europa

Erlangen ligger fint til som utgangspunkt for reiser til andre land. Hjemme fra og til Østerrikes grense er en reisetid med bil på under 4 timer. Som nordboere følte vi at vi dette året bodde i sentret av Europa. Innenfor samme radius rakk vi også Tsjekkoslovakia, Sveits, Frankrike og Ungarn. Legger man på 1 time, rekker man også Nord-Italia.

Å gå på ski i Erlangen er umulig. Vi hadde praktisk talt ikke sne i vinter, dvs. 2 cm på det meste. Vinteren er behagelig, lite nedbør og forholdsvis mild. Vi hadde vinterdekk på bilen, men det kunne vi spart oss.

Sykel bedre enn bil

Med våren setter sykkelseasonen igang for alvor. Erlangen er kjent for sine mange sykkelveier, faktisk en monsterby i så måte. Vår største hobby ifjor sommer og høst var å sykle rundt i området og bese oss. Bilen brukte vi så å si ikke, man kommer fram overalt på sykkel. Å sykle rundt fra Dorf til Dorf, uten å behøve å gå av sykkel for å pese seg oppover lange bakker, det er ting man

ikke opplever hjemme. Skulle man mot formodning bli litt svett og varm, ja, da går man inn på nærmeste kneipe og kjøper seg en Bier til DM 2....

Ferske Brötchen

At Tyskland er så mye mer enn Autobahn og industri, det ser man virkelig når man bor der en stund. De koselige dorfene med sine små bakerier, kjøttbutikker og gaststatter, alle drevet av familier, gjør at det blir mer personlig preg over det. Man føler seg nesten hensatt 50 år tilbake i tiden, for alt dette som tyskerne har klart å bevare, har jo vi i Norge dessverre kvittet oss med.

Nå er vi tilbake til plastpakket brød og vacumpakket kjøtt på Epa, og kan bare drømme og lengte tilbake til ferske Brötchen hos bakern i dorfene.

Britt E. og Tor Bråten

Tandberg Data i stor ekspansjon – ny organisasjon med divisjoner

Tandberg Data må det nærmeste året ansette 120 mennesker for å holde sine ambisiøse ekspansjonsplaner. – Vi har nå utnyttet våre eiendommer på Kjelsås maksimalt. Selv om vi nylig tok i bruk nye lokaler på tilsammen 6000 kvadratmeter, er vi allerede på utkikk etter nye utbyggingsmuligheter både i og utenfor Oslo, sier adm.direktør Ralph Høibakk i Tandberg Data til Aftenposten. Dataselskapet budsjetterer med en vekst på over 70 prosent i inneværende regnskapsår. Substansverdien av selskapets eiendommer og bygninger i Oslo er blitt taksert til ca. 75 millioner.

Selskapet hadde en omsetning på 366 millioner i det regnskapsår som ble avsluttet 30. september. Med en vekst på 70 prosent i år vil omsetningen i inneværende år trolig passere 600 millioner i Oslo-området og 700 millioner på konsernbasis.

Aksje-salg

På slutten av 70-tallet gikk Siemens inn sammen med Industrifondet for å føre datadivisjonen videre etter Tandberg-

Midtøsten er blitt et stort marked for Tandberg Data.

konkursen. Siemens hadde 51% av aksjene. Industrifondet har nå solgt sine 49%, hvorav Siemens fikk 1/3.

– I øyeblikket har vi altså 67% av Tandbergaksjene. Men ved en børsnotering og nyemisjon vil vi selge unna til vi igjen har 51%. Dette vil sannsynligvis kunne skje i første halvår av 1985, sier styreformann, adm.direktør Tor Jemtland til Teknisk Ukeblad.

Divisjons-organisasjon

Tandberg Data har fra 1.10.84 ny organisasjon bygget på divisjoner. Organisasjonen er delt i konsern med ansvar for styring og utvikling som helhet, Tandberg Data A/S med operativt orienterte divisjoner og seksjoner og datterselskaper som er egne aksjeselskaper, helt eller delvis eiet av Tandberg Data A/S. Divisjonene heter Divisjon terminaler, ledet av viseadm.direktør H. Lødrup, og Divisjon Datalagring, ledet av direktør O.P. Sverre. – "Nytte for våre kunder, jobbgilde for våre medarbeidere" er Tandberg Datas slagord, og bedriften mener altså at den nye organisasjon bedre vil tjene denne målsetning enn den prosjekt- og linjeorganisasjon som hittil har vært brukt.

Konkret mener ledelsen at en organisasjon bygget på divisjoner gir enklere produkt- og markedsbeslut-

Tandberg Datas leder, Ralph Høibakk: Vekst på 70% i år.

ninger, kortere vei mellom strategi og konkret handling. Den gir større markedsnærhet for hele organisasjonen. Den utvikler flere dyktige ledere, og forhindrer byråkrati. Den gjør det lettere å overskue helheten for den enkelte ansatte, og å se sin egen rolle i helheten. Endelig at den gir mindre sektortenkning og er bedre egnet til å ta fortsatt vekst.

Lån en god bok på biblioteket i julen

Her er nye bøker som kan lånes i biblioteket på Linderud:

Isabel Allende - *Åndenes Hus*, Andre Brink - *Pestens mur*, Suzanne Brøgger - *Ja*, Arild Borgen - *Timen*, Sven Delblanc - *Jesuralems natt*, Umberto Eco - *Rosens navn*, Odd Eidem - *Kall meg Frognertrikken*, Torolf Elster - *Veien jeg vandret*, Ivar Eskeland - *Det norske folkespegel*, Tore Hamsun - *Mannen fra havet*, Edvard Hoem - *Prøvetid*, William Styron - *Nat Turner's bekjennelser*, Jan Otto Johansen - *det hente også her*, William Kennedy - *Jerngress*, Jan Kjørstad - *Homo Falsus*, Tom Klemetsen - *Sanne som dem*, Leif B. Lillegård - *Mens Dovre faller*, Arild Nyquist - *Mr. Balubers trompet*, Ole Paus - *Endelig alene*, Carl Fredrik Prytz - *Skjulestedet*, Tone Ringen - *Den andre Maria*, Nawal El Saadawi - *Firdaws - en kvinne på nullpunktet*, Eugene Schoulgin - *Minner om Mirella*, Wilbur Smith - *Falkens hevn*, Terje Stigen - *Baldershavn*, Vigdis Stokkelien - *Stjerneleden*, Michel Tournier - *Freddag eller gjennfødselen*, Graham Swift - *Waterland*, Göran Tunström - *Juleoratoriet*, Mario Benedetti - *Nådetid*, Dorrit Willumsen - *Marie*, Hans Børli - *Frosne*

tranebær, Arnold Eidslott - *Adam Imagio Dei*, Gidske Anderson - *Trygve Bratteli*, Johan Borgen - *Fire foredrag rammet inn av Annemarte Borgen*, Phil. Bosmans - *Kjærlighet*, Johan Hambro - *C.J. Hambro*, Torill Thorstad Hauger - *Krestiane Kristiania*, Wanda Heger - *Guri Hjeltnes*, Hver fredag foran porten, Harald Heide-Steen jr. - *Stille i studio!*, Kåre Holt - *Skoggangsmann* - *En fortelling om Rottenikken*, Helge Koefoed - *Hans Herterwig*, Hans Melien/Jan Voigt - *Fru Viktoria til Ringve*, Iben Sandemose - *Kort, katt og genever*, Anniken Thue/Fritz Reese - *Benny Motzfeldt's glasskunst*, Herbjørg Wassmo - *Veien å gå*, Fredrik Wandrup - *Jens Bjørnebo* - *Mannen, myten og kunsten*, Geoffrey Cannon/Hetty Einzig - *Slanking gjør deg fet*, Vibeke Engelstad - *Kjærlighet, hat og forsoning*, Hans Magnus Enzenberger - *Norsk utakt*, Finn Skårderud - *Farvel til institusjonene*, Thomas Blakesler - *Tenk kreativt - bruk høyrehjernen!*, Brynjulf Bull - *Oslo*, Reidar Ursin - *Søvn og søvnforstyrrelser*, H.O. Christophersen/Trond

A. Svensson - *(Oslo) Marka fra A til A*, P.H. Engh/A. Gunnarsjaa - *Oslo - Arkitektguide*, Terje Nordberg - *Løpetid (trim)*, Kjell G. Rosland - *Kommunikasjon i arbeidslivet*, Per Oddvar Hildre/Arnfinn Urke - *Korboka til Protz*, Torkil Baden - *Bach og Haendel*, Graham Wade - *Fra skal til symfoni*, Pandelis Pravelski - *Historien om en by*, Bergliot Hobæk Hoff - *Jeg Bakunin*, Gail Sheeby - *Overganger*.

Ingen røyking, takk

Små oppslag med beskjed om at "røyking er ikke tillatt" er kommet opp utenfor heisene på Linderud i det siste. – Det betyr at det ikke skal røykes i heisene, understreker Arnfinn Kristensen, og vi skal sørge for askebegre utenfor alle heisedører. I moterommene blir det oppslag om at det ikke skal røykes hvis én av møtedeltakerne er imot det.

– Og hva med kantinen?

– En tredjedel av rommet er reservert ikke-røykere, og jeg har inntrykk av at dette blir respektert. Men røykespørsmålet i kantinen er under overveielse.

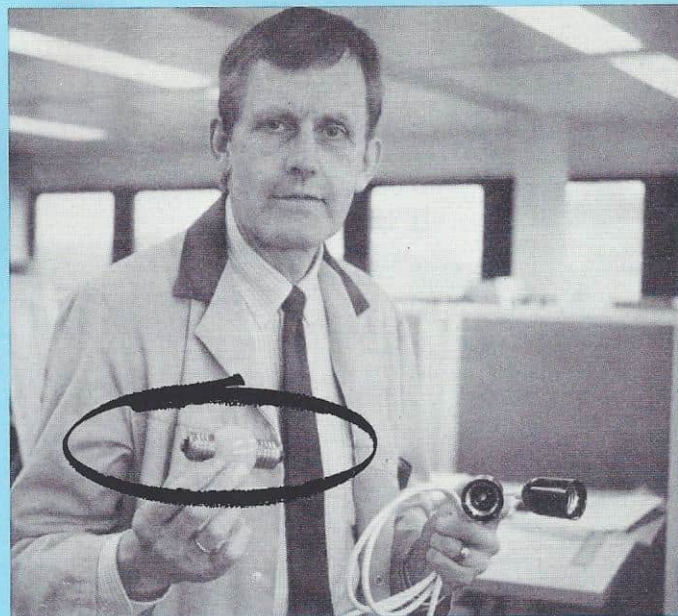

Revolusjonerende nyhet for julen

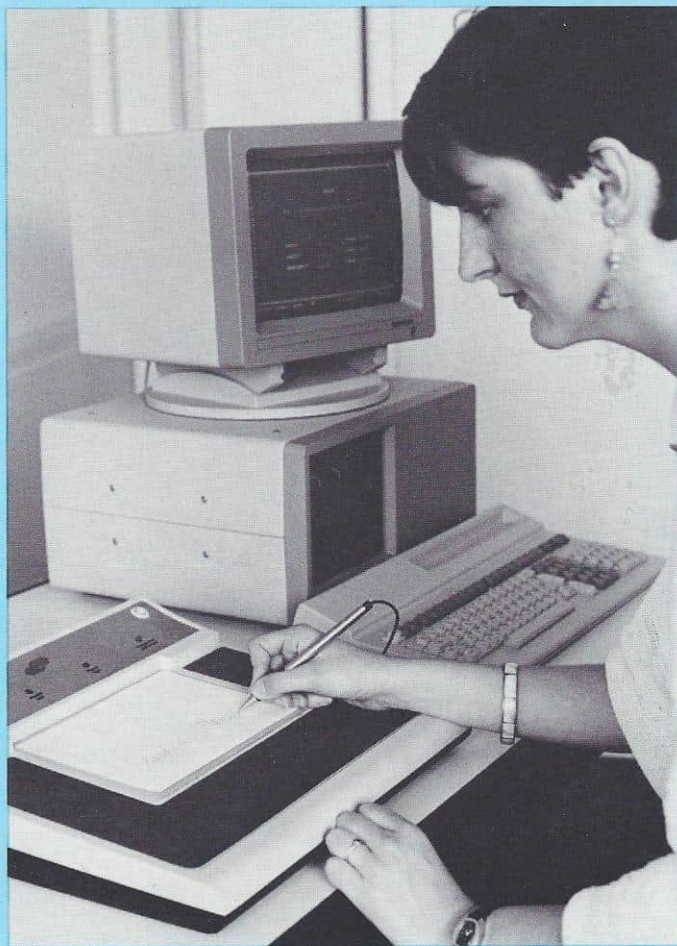
En av våre belysningsingeniører, Johannes Ringen S/O, er mannen bak en ny type belysning for større juletrær. Lyskilden er en Osram-pære (kronelys) med sokkel i begge ender. Passende lange ledninger, da med lampeholdere i begge ender, skrues på pæren og man kan således bygge opp lyskjeder i leng-

der etter behov. Ringen sier selv at kjeden nok er noe stor for vanlig innendørs bruk, men når en vanntett versjon kommer vil nok oppfinnelsen revolusjonere belysningen for utendørs juletrær.

Johannes Ringen viser frem pæren (til venstre) og "gjør det selv ledningen".

rapport • siemensrapport • s

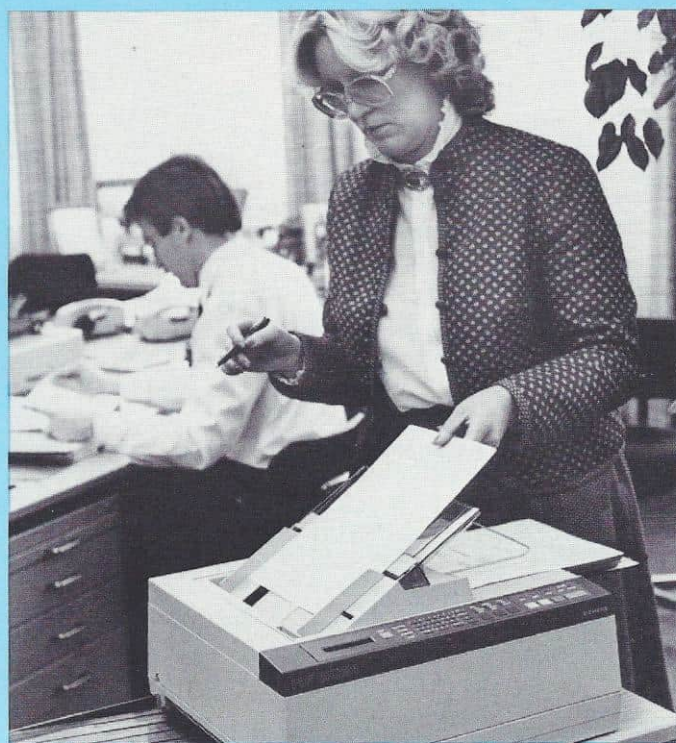

Ubestikkelig sikkerhetskontroll

I sikkerhetssystemet Sipass 3 har Siemens ført videre alle tidligere erfaringer omkring problemet adgangskontroll. Mange systemfunksjoner kan kombineres og garanterer dermed en absolutt sikker personidentifikasjon. Sipass 3 arbeider med tre hovedkriterier. 1) Fotosammenlikning: Bildet på adgangskortet sammenliknes i datamaskinen med et "live" videoopptak på stedet. 2) Maskinen har lagret 64 karakteristika av vedkommende

persons håndskrift og sammenlikner med en håndskriftsprove der og da. 3) Kontroll av håndgeometrien foretas med en optisk målemetode av fingerlengden.

Alle tre identifikasjonsmetodene kan kjøres ut mot hverandre og sammen med adgangskortets magnetiske, induktive eller infrarøde koderingsmetode gir systemet den størst mulige grad av sikkerhet mot uvedkommende.

Fjernkopiering stadig hurtigere

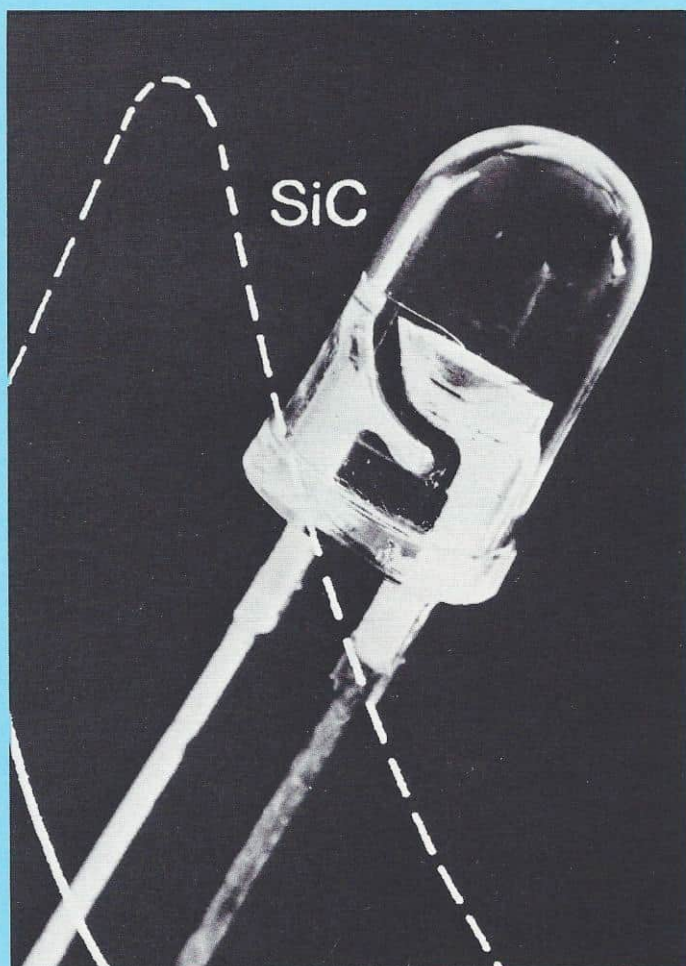
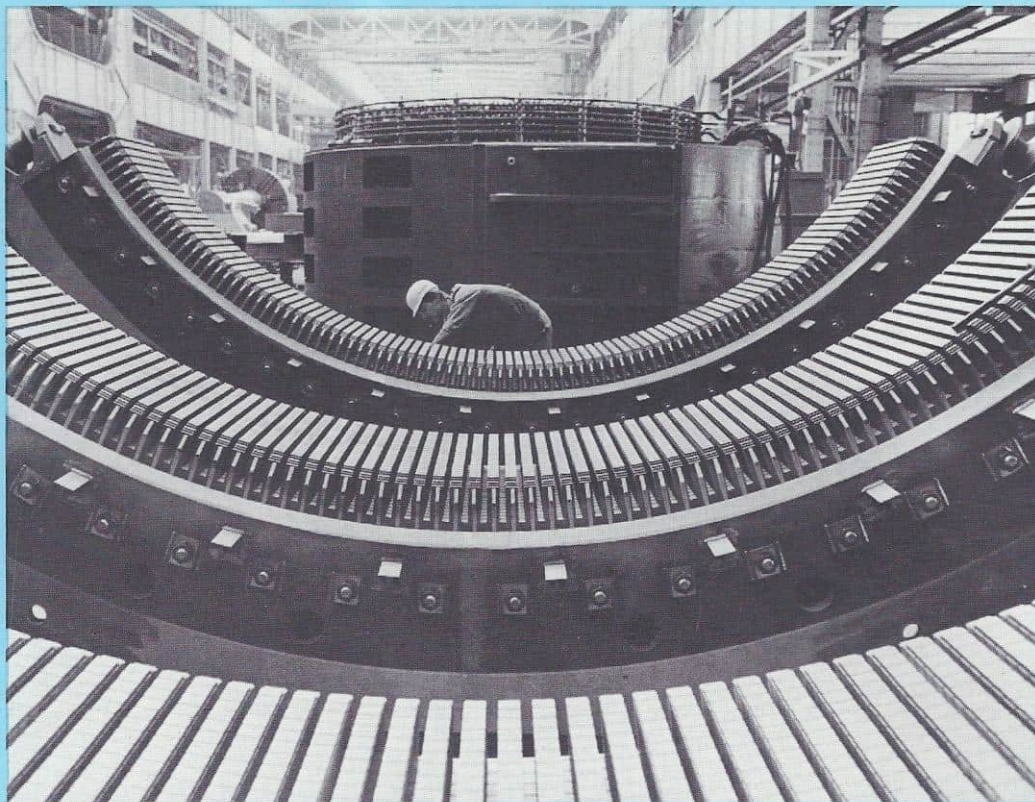
Den raskeste måte å overføre et skriftstykke på – tekst og tegninger – er stadig vekk pr. fjernkopi. Med de nyeste apparatene: En A4-side på 20 sekunder. Med den siste Siemens-modellen kan du

programmere med kortvalg, sende rundskriv til 30 adressater samtidig, programmere sendetiden (f.eks. etter kl. 1700) og overføre bilder med god kvalitet.

På vei til Mandalay

Dette stykke elektroteknikk har ikke mere felles med hin romantiske sang enn navnet Mandalay. Ved denne byen i Sentral-Burma bygger Siemens et kraftverk som en del av et enormt vanningsprosjekt i landsdelen. To generatorer med en ytelse på til sammen 70 000 kW blir bygget i Berlin. Hver generator i flere deler på grunn av den kompliserte transporten, båt til Rangoon og 600 km med tog og bil gjennom uveisomt terreng.

Blå lysdiode fra Siemens

Halvlederkrystaller som Gallium, Fosfor og Arsen har i mer enn 10 år strålet i fargene rødt, gult og grønt. Mange har prøvd å utvikle blå lysdioder, men det har vært vanskelig. I to år har imidlertid Siemens hatt en produksjonsmetode som gjør det mulig å produsere rimelige blå lysdioder, men uten å nå prisnivået til de andre fargene. Etter å ha undersøkt hva markedet vil ha har Siemens bestemt seg for å starte produksjonen av blå lysdioder — SLB 5410. Bølgelengden er 480 nm og materialet er silisiumkarbid (SiC). Silisiumkarbid har først etter årelangt forskningsarbeid vist seg å være det optimale materialet for blått lys. I forhold til ZnSe og GaN er SiC-materialet ikke dyrere å utvinne, men har noen viktige fordeler. SLB 5410 har et spenningsfall på typisk 4 V (ved 10 mA), mens ZnSe og GaN har typisk 10 V (ved 20 mA).

Viktig er også den renhet i lysbølgelengden ved 480 nm og reproduserbarheten i tillegg til høy belastningsevne, en smal båndbredde og lav aldringshastighet. Med disse egenskapene passer SLB 5410 som lyskilde i spektroskopi, biofysikk og medisin, innretningslys i TV-kamerateknikk og fototeknikk og kanskje, i fremtiden, i flate bildeskjermer.

Hele problemet løses ved å montere inn et filter som fanger opp høyspenningen, og skjermer elektronikken.

Siemens utførte opprinnelig dette banebrytende arbeidet på oppdrag fra Daimler-Benz. Men flere bedrifter har dratt nytte av det, forteller Morten Bille i Maskin-Elektrisk A/S i Drammen.

Firmaet Alfred Raith GmbH i Vest-Tyskland som produserer magnetboremaskiner, kom til Siemens med sitt tilsvarende problem to uker etter at løsningen lå på bordet.

(TU nr. 40 — '84)

Philips og Siemens-samarbeid

Hollandske Philips Information Systems Inc. og tyske Siemens AG skal samarbeide om forskning og utvikling av hukommelsesbrikker med høy

lagringskapasitet. Prosjektet er fokusert på en femårsplan for fremstilling av 1 og 4 Mbit-brikker ved fabrikker i Nijmegen i Holland og Ham-

burg i Vest-Tyskland. Begge selskapene skal trå til med 150 mill. USD i kapital hver, med tilleggsfinansiering fra de respektive lands regjeringer.

siemens
rapport

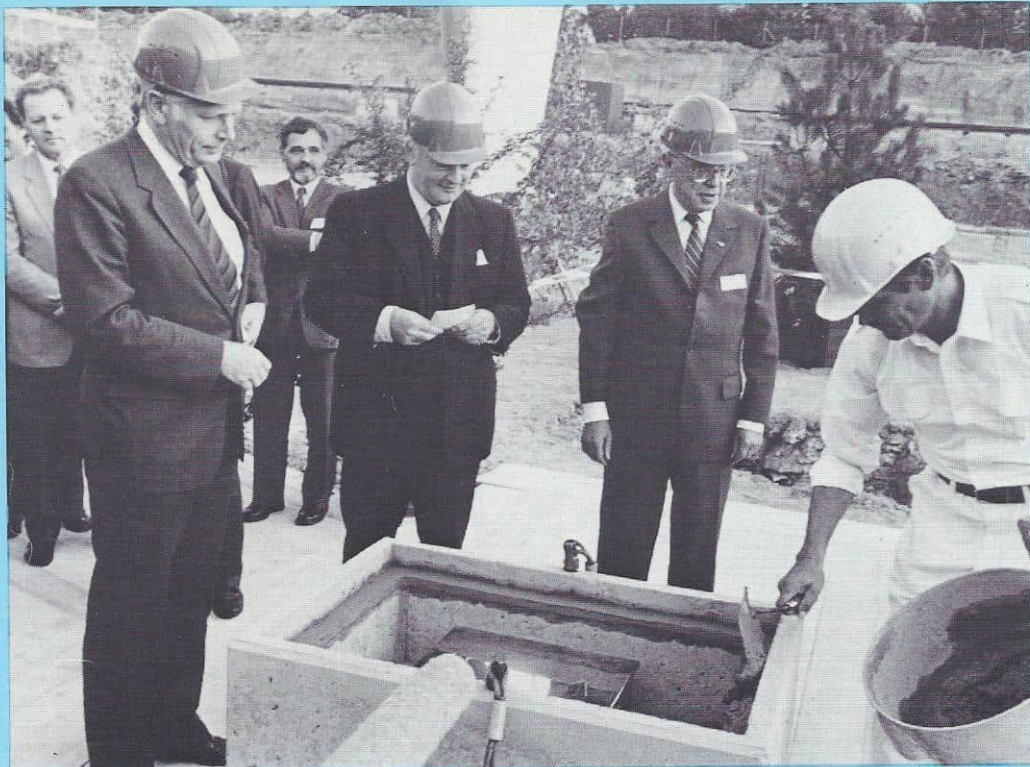

Den 12.10.84 ble grunnstenen lagt for "Megabitfabrikken" i Regensburg.

I 1987 begynner Siemens å produsere 1-Mbit dynamisk RAM-hukommelser og stiller dermed i verdenstoppen blant konkurrentene. På denne brikken forenes 2000 000 komponentfunksjoner innenfor 50 mm².

Fabrikken vil koste ca. 330 mill. mark med en gulvflate på 12000 m².

Den høye integrasjonsgrad på brikkene tvinger til ytterste renhet i produksjonslokalene. I hver kubikkmeter luft må det ikke finnes mer enn 40 støvkorn av størrelse 0.5 tusendels mm. Til sammenlikning inneholder en nyrenset dressjakke ca. 40 milliarder støvkorn.

Siemens "Jet shop"

Siemens går nå bokstavelig talt i luften med en mobil terminal for tax-free salg ombord i fly. Terminalen omregner forskjellige valutaer, anviser vekslere og spytter ut kvitteringer på sekunder. På oppfordring fremkommer innkjøps-, salgs- og inventurlister og etter flyturen kan den kobles til flyselskapets computer for instant oppgjør, statistikker osv., og letter derved arbeidet betydelig for flyvertinnene.

Mystisk elektronikksvikt avslørt

Elektronikk og elektromotorer har vært en vanskelig kombinasjon, og særlig har problemene oppstått på elektroverktøy. Elektronikken i disse har ofte blitt ødelagt uten påviselig grunn.

Nå har Siemens påvist årsaken til disse problemene.

Det som skjer er følgende: I elektromotorer med kullbørster oppstår meget høye spenninger, helt opp mot 3 - 4000 V. Høyspenningen utløses i så korte øyeblikk at den ikke har vært målbar med dagens instrumenter. Denne høyspenningen er selvfølgelig en meget stor belastning på elektronikken og medfører at deler i denne brenner opp eller kortslutter. En gang en del, en annen gang en annen del.

Varmeøkonomi med unik termostatløsning – mer enn 25% å spare på fyringsbudsjettet.

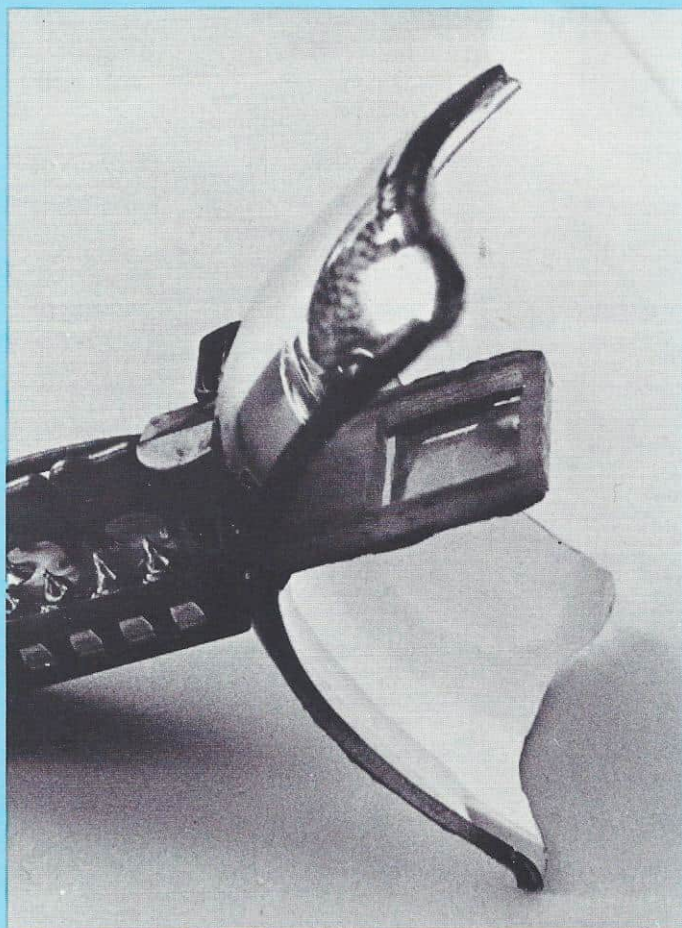
Den nye varmeovnsserien fra Siemensfabrikken i Trondheim kan utstyres med en mikroprosessorstyrt termostat som er tidligere regulerings teknikker overlegen. Memoterm som denne styrings enheten kalles, regulerer varmetilførselen bl.a. ved hjelp av lagrede erfaringsdata for utetemperatur, rommets varmebehov og ovnsens effekt – til alle døgnets tider.

Luftes det på vinterstid i et rom med vanlige termostat-

styrte ovner slår disse inn med full effekt. Dette er unødvendig sløsing med strøm. Slike plutselige temperaturfall har liten innvirkning på Memoterm. Først når luftingen er slutt økes effekten til innstilt temperatur igjen er nådd.

I tillegg kan den meget enkelt programmeres for nattsinking av temperaturen, i 7 eller 15 timer. Med Memoterm innstallert i ovnene kan man spare mer enn 25% på fyringsbudsjettet, hvilket er betydelig mer enn ved tradisjonell termostatteknikk.

(Elektro nr. 19 – '84)

Pyroelektrisk føler utviklet av Siemens

Siemens forskningslaboratorium har utviklet en ny varmeføler som vesentlig senker kostnadene på måle- og reguleringsutstyr. Etter flere års utviklingsarbeid presenteres nå en passiv infrarød detektor som arbeider uten utvendig krystall. Siemens har funnet et polymer kunststoff som både er piezo- og pyroelektrisk og som kan bearbeides til meget tynne flater, ca. 10 µm. Når den nye sensoren rettes mot personer har man påvist en følsomhet fra infrarøde varmestraler som kun er begrenset av bakgrunnsstrålingen.

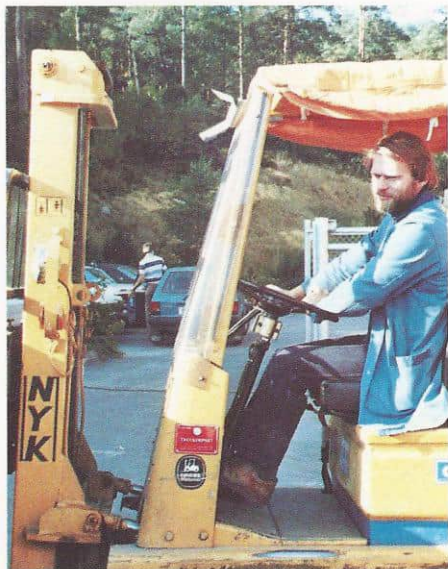
En prototype av PVDF-føleren. Selve følerelementet er ca. 1 cm. stor og 10 µm tynn polymerfolie som er laget av Polyvinylidendifluorid.

Kunststoffet er Polyvinylidendifluorid (PVDF) som kan fås i store mengder til en rimelig pris fra kunststoffindustrien. Til en varmesensor trengs kun en kvadrantimeter PVDF-folie. Prisen for denne er forsvinnende liten. Kostnadene er imidlertid forbundet med bearbeiding og montering av folien.

Polyvinylidendifluoridfolien er i Siemens blitt en integrert del av opto- og kretsteknikk. Folien blir oppspennet i en liten ramme som funksjonerer som både holder og kontakt-element. Rammen er omgitt av et parabolspeil. Reaksjonstiden er 200 ms og dødtiden 5 sek. med en 100 W lampe på 20 cm avstand. En person på 15 m avstand kan detekteres med denne PVDF-føleren.

Stein – mer enn stein

Ro og sikkerhet preger ham, der han sitter på sin spesial-truck og manøvrerer paller i 5 meters høyde, ofte med få cm klaring til sidene. En prestasjon som krever konsentrasjon og samordning, men fremfor alt lang trening.

Hans Chr. Berentzen har slike evner og flere til, viser det seg etter at vi slår av en prat om hans "annet liv" som geolog i hans spesialinnredede hus på Eidsvågssneset.

Det var både hyggelig og riktig at nettopp han fikk et Siemens stipend.

Berentzen er nestformann i den lokale geologiforening, og han har i disse dager vært svært opptatt av en nordisk messe om stein, særlig Vest-Norsk.

Men stein er så mangt, noen er skapt vakkert i naturen i form av krystaller, mens andre blir til utrolig vakre smykker ved bearbeiding.

Iblant blir det vanskelig å sette grense mellom hobby og vitenskap. Universitetet's folk kommer rett som det er innom for å se på nye funn og få prøver. En gjensidig fordel kan man si ettersom foreningen høster kunnskap tilbake.

Det er ikke vanskelig å bli smittet av den iver han har, når Berentzen demonstrerer de forskjellige mineraler, så som en vanlig hvit stein som i ultraviolet lys gløder med et fantastisk rosa lys. Eller han kutter en interessant stein i tynne skiver for senere deling og sliping.

Mange av våre lokale Siemens-damer faller for skjønnheten i disse smykkene og bærer dem daglig, men kanskje har han den største gleden ved å forme dem fra en steinklump til en edel stein.

K.M.

Vakre stener – som kan slipes til glitrende smykker.

Trondheimspensjonister på Tysklandstur

Etter en vellykket Englandstur ifjor fikk vi blod på tann, og den 27. august i år startet 48 reiseglade pensjonister på en 10-dagers tur med München som reise-mål.

Reisen gikk med buss, og reisebyrået Klæbu-ruten hadde sammen med pensjonistene lagt opp til en litt anstrengende, men dog interessant tur gjennom Nord- og Mellom-Europa. Bussen kjørte en god del

utenom "Autobahn" gjennom natur-skjønne områder, og med glimt fra Middelalderen, som f.eks. Hammeln, Rothenburg o.d. Taube og hanseaterbyen Lübeck.

To dager i München var i minste laget, men nok til at vi fikk tid til litt shopping og sett endel av byens serverdigheter. Vi fikk også tid til en tur i det Bayerske Høyland langs den østerrikske grensen via Garmisch-Partenkirchen, og de som

ønsket det fikk også med seg fangeleieren Dachau, et interessant, men dystert besøk.

På hjemturen var vi innom Nürnberg og Erlangen, dog uten kontakt med Siemens, noe som kanskje kan bli aktuelt på en senere tur.

Fergeturen sydover gikk over Oslo-Fredrikshavn, og nordover fra Kiel til Göteborg, med siste overnatting og hyggekveld i Lillehammer.

Skal en slik tur bli vellykket, er man helt avhengig av en sporty innstilling blant deltakerne, og denne innstilling var ingen mangelfare på turen, hverken hos deltakerne eller buss-mannskapet. En blid og hjelpsom sjåfør og en smilende guide, som foruten generell orientering om steder vi passerte, sørget for alle formaliteter ved grensepasseringer, fergereiser, hotell-innkvarteringer og måltider, og ikke minst løste oss og bussen trygt gjennom trange bygater, tildels i mørke.

Turen ble stort sett bekostet av deltakerne selv, idet bidraget fra Pensjonistforeningen bare utgjorde ca. 7%. Tanker om sparing for neste års tur er allerede diskutert.

an

Felles innsats gir inspirasjon i Mosjøen

Vi er ved foten av Øyffjellet (814 moh), nærmere bestemt på Øyøra, og da er vi på Siemens avdeling i Mosjøen, hvor våre kolleger i sommer flyttet inn i nye lokaler fra den tidligere adresse i Kristian Quales gt. 19. De nye lokalene som er leiet, omfatter 485 m² gulvflate og lageret disponerer ca. 200 m² med 1380 artikler. Med denne innledning markerer vi at avdelingen fylte 10 år den 1. september i år.

33 ansatte

— Vi startet med 8 ansatte og den første tiden var preget av småjobber i forbindelse med husinstallasjoner og andre installasjonsoppdrag, forteller avdelingens leder Inge Lundestad. Etterhvert greide vi å markere oss innen gruppen småbedrifter, og etter fremstøt overfor større bedrifter fikk vi oppdrag for Mosjøen Aluminium og Mosjøen Veveri. Siden har avdelingen markert seg med bearbeiding av anleggsoppdrag innen industri, forretningsbygg og landbruksinstallasjoner, slik at avdelingen idag beskjeftiger ialt 33 ansatte, derav 25 montere. Med kompetanse på både sterkstrøm og svakstrøm mener jeg at avdelingen er godt rustet til konkurranse om oppdragene i området rundt Mosjøen.

Alle for alle

Den største ressursen ligger i de ansatte ved avdelingen her i Mosjøen, sier Lundestad. Her jobber alle for hverandre og denne felles innsatsen gir

oss en kraftig inspirasjon i det daglige arbeidet. Jeg kan nevne som et eksempel at i forbindelse med elektromessen som vi nå avvikler, har de ansatte stått på til langt på kveld samt helger, ja til og med ektefeller har vært her og bidratt til at presentasjonen av lokalitetene er slik de er idag, sier han.

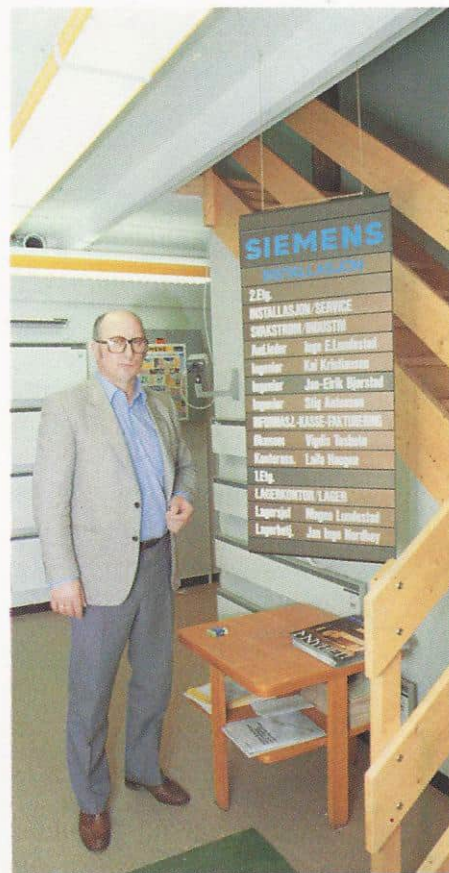
En fjær i hatten

På utstillingen ble det presentert Siemensutstyr for husholdningsartikler til datautstyr samt Siemens mobiltelefon som nå er introdusert i Mosjøen.

Utstillingen ble en flott suksess for avdelingen i Mosjøen med over 500 besøkende på tross av kuling og regn! En fjær i hatten til 10 åringen som vi ønsker lykke til videre.

Økonomisiden ivaretas av Laila Haugen (t.v.) og Vigdis Tosbotn, som er økonomileder i Mosjøen.

Lederen for vår Mosjøen-avdeling, Inge Lundestad tar imot ved inngangen hvor skiltet indikerer avdelingens omfang.

Siemens mobiltelefon slår til også i Mosjøen, og foran denne utstillingen demonstrerer Kjell Romundstad (t.v.) for kunder. Jan Eirik Bjørnstad (nr. 3 fra venstre) er leder av vår svakstrømsavdeling og står også for salget av mobiltelefon.

Her har vi vinneren: Torbjørn Sønderengen

De ansatte på Sluppen i Trondheim gikk sammen om å lage en skikkelig reklamedrive for Siemens mobiltelefon, og 600 bileiere har i høst kjørt omkring med den bekjente "Siemens nr. 1" på bilen. Arnfinn Johnsen, assistert av Kjell Romundstad trakk frem navnet på vinneren av 1.premie, en oppvaskmaskin, og på seddelen sto det Torbjørn Sønderengen. Fem andre vant kupevarmere: Peder Guldal (pensjonist), S. Busch, Harald Vågsvær, Georg Dal og Odd Rørbakk.

Rekordår for Siemens husholdningsapparater

Salget av Siemens husholdningsapparater har slått alle rekorder i år. Når julehandelen er vel overstått må vi regne med å ha en omsetning på 105 millioner og overskudd. Til neste år skal vi gjøre det enda skarpere, for da slår vi til i Oslo-området, som hittil har vært vårt svake punkt, sier markedssjef Bjarne Ruud-Johansen til Siemens Intern.

Det er innkjøpskjedene som dominerer bransjen, og Siemens er nå inne i alle de viktige: Sesam Servicingen, Eilag, NKL, Haukvik og Elkjøp. Disse representerer tilsammen 6-700 forhandlere. Elkjøp er vår nyeste kunde, som har særlig mange forhandlere i Østlandsområdet. Fra neste år av regner vi med å være inne hos ca. 20 viktige forhandlere i Oslo og nærområdet. Bare til denne kjeden budsjetterer vi med et salg på 20 millioner kroner.

— Hvordan står Siemens-produktene i konkurransen?

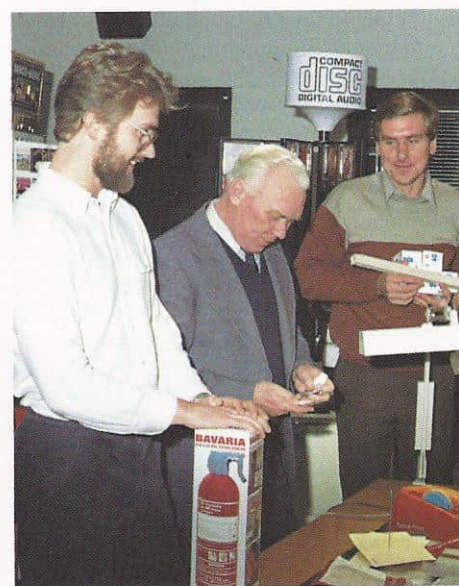
— Kvalitetsmessig meget sterkt, men vi er engstelige for variasjoner i valutakursene som kan forrykke våre priser i forhold til f.eks. våre svenske konkurrenter. Men jeg har lyst til å fortelle om en stor forbrukerundersøkelse, der folk ga uttrykk for sin vurdering av forskjellige lands husholdningsprodukter rent kvalitativt. Vest-Tyskland kom ut som en overlegen vinner med 56 prosent, Sverige fikk 33 prosent og Italia 3 prosent.

Siemens husholdningsprodukter får et rekordår, kan et fornøyd lederteam i Østensjøveien konstatere. Fra venstre Ellen Gunnerud, Torgrim Haaberg, Geir Sundby og Bjarne Ruud-Johansen. — Ingen suksess uten god reklame, påpeker Geir — som er reklamekonsulent — og holder i hånden en bekræftelse på at Siemens-reklamen er best!

Forhandlerutstillinger med Siemens-produkter er blitt et allt vanligere syn i året som snart er ute. En bred distribusjon er nøkkelen til stort salg og effektiv reklame. Neste år kommer Oslo-området med for alvor.

An-Salg har med sine mange fristende tilbud en stor sesong oppunder jul. På siste konserntvalgsmøte ble det orientert om An-salg, og nevnt at Siemens her har et bedre tilbud til sine ansatte enn f.eks. Philips og Asea-Skandia har til sine. Gjennomsnittlig kjøper hver ansatt hos oss for kr 4 240,- i året, noe som indikerer populariteten!

Trofast arbeidsverktøy: Fellesmeieriets automatiseringsanlegg

— Først i de senere år har jeg sett systemer i markedet som har budt den samme grad av betjeningsvennlighet og muligheter for forandringer som det automatiseringsanlegg Siemens installerte i Fellesmeieriet for 10 år siden.

Det er prosessleder Jan Petter How, ansvarlig for Fellesmeieriets automatiseringsanlegg, som sier dette til Siemens Intern. 10 år er en meget lang tid i EDB-utviklingen — man skulle vel egentlig tro at anlegget er totalt foreldet?

Forut for sin tid

— Selvfølgelig ville man ikke benytte den samme teknikk idag som dengang. Men anlegget, slik det er, fungerer fullt ut også idag og gjør sin fulle nytte. Med årene er vi jo blitt meget fortrolig med det og kjenner alle dets muligheter og begrensninger, og kan derfor utnytte det maksimalt, sier How. Teknikken vi valgte dengang var utvilsomt forut for sin tid. Vi satset på at anlegget i størst mulig utstrekning skulle kunne betjenes av vårt eget personell, altså ikke EDB-spesialister, og det har slått til. Det er ganske sjelden vi har vært nødt til å tilkalle assistanse fra Siemens. Dette betyr naturligvis svært meget i penger, innspar produksjonstid og fleksibilitet.

Ingen store forandringer i kontrollrommet på Fellesmeieriet siden det ble satt i drift for 10 år siden, kunne vi konstatere da dette bildet ble tatt for et par uker siden.

Nye produkter

— Hvorledes fungerer anlegget når det gjelder nye produkter?

— Her kan jeg som eksempel vise til lanseringen av den nye lettmelken i høst, sier prosessleder How. Da det først var besluttet at den nye melketypen skulle markedsføres, kunne vi praktisk talt uten investeringer, hverken i nye programsy-

stemer eller annet utstyr, begynne å produsere den. Det var en helt problemløs ny-produksjon for så vidt angår automatiseringssiden hos oss.

840 millioner liter melk og 25 millioner liter kremfløte er "regulert" av dette Siemens automatiseringsanlegg i Fellesmeieriet, Oslo siden anlegget ble tatt i bruk for 10 år siden.

Om Siemens visste hva Siemens kunne...

14 dager fra idé til ferdig produkt

På 14 dager ble et nytt produkt ferdig utviklet hos Siemens Trondheim i et samarbeide mellom Serviceavdelingen og Elektrovarmefabrikken. Problemstillingen var: Hvordan styre utladningen av et batteri og hvordan fjerne varmen?

For å kunne sjekke et batteris aktuelle kapasitet er det nødvendig å foreta en utladning av batteriet. Dermed kan man også legge inn nødvendig vedlikehold og kontrollere hver enkelt celle. Et nyopp-ladet batteri får også større kapasitet enn hva det hadde for oppladningen.

— Finessen ved batteriutstyret som Siemens har utviklet er moduloppbyggingen. I stedet for utladningsmotstander for de enkelte batteribankene har en satset på mindre, transportable moduler. Ett sett kan f.eks. brukes på alle 3 Statfjord-plattformer.

Det er ikke noe stort marked for en slik belastningsmotstand, men mangelen på egnet materiell har hittil vært en av årsakene til at viktig vedlikeholdsarbeide, for eksempel i Nordsjøen, er blitt noe forsømt. Og Siemens løste altså problemet, og vi får vel si at det var på rekordtid!

Avd. Telekomponenter — kjempeinnsats på Electronica '84 i München

På Siemens-standen er det et hektisk liv. Køer av besøkende ved alle interessante "Sonderschau", alle konferanserom er fulle og booket lang tid i forveien. Konstant trengsel ved kaffebaren, og den som ikke har bestilt bord i lunsj-restauranten kan se langt etter maten.

Electronica er en av de ledende messer i Europa på området komponenter og besøkes av flere tusen nordmenn — mange av stor interesse for oss.

Avd. Telekomponenter har tatt konsekvensen av dette og bruker denne messen som et vesentlig element i salgsarbeidet. Lang tid i forveien foreligger nøyaktige lister over besøkende kunder. Når de skal møte hvem — og hvor, hva de skal informeres spesielt om, hvilke kveldsarrangementer de respektive skal delta i, osv., osv. Det er et opplegg som krever erfaring, nitid planlegging og full innsats hver dag, hele messetiden — og som i ettertid garantert bringer resultat.

Avd. Telekomponenter stilte dette året opp med Trygve Engebretsen, Freddy Carlsen, Tom Sonberg, Svein Erik Johansen, Jan Lafton, Morten Sigvardsen, Harald Bårdsen, Eivind Børke og ankerkvinne Mia Amundsen. Et dedikert og godt motivert team som sto på for fullt.

◀ Tore Trondvold viser Leif Bugten noen finesser ved det nye produktet.

Dengang Siemens het Proton

... Protonavisen for 25 år siden

I 1959 var det ansatt 921 mennesker i A/S Proton og omsetningen nådde det fantastiske beløp av 99 millioner kroner. Det året ble Proton Funksjonærforening dannet med Per Krogstad – senere adm. direktør i Robert Bosch Norge A/S – som formann. Krogstad var også sekretær i Bedriftsutvalget med T. Dehli Jemtland som formann. Andre medlemmer var Sigurd Gjerkaas og Per Kjølstad.

Hullkortavdelingen ble etablert og året ble betraktet som et "innkjøringsår". Sjefen var Bjarne Skodbo som nå er firmaets revisor. Man så frem til opprettelsen av Hullkortavdelingen med store forventninger. Mange gikk på kurs for å sette seg inn i dette nye, revolusjonerende system. Det var et IBM-system med kort av standard format og 80 "kolonner" i bredden.

Lørdagsfri i sommermånedene hver 2. uke ble innført og 45 timers uke ble vanlig for de fleste ansatte.

Proton TV-apparat, type F 10 ble utviklet og satt i produksjon. Det hadde en smakfull utforming og i butikken i Rosenkrantzgaten kunne man ta dette nye medium i nærmere øyesyn. Man måtte spare masse penger for å kunne kjøpe et TV-apparat den gang!

To nye prokurister

er ikke daglig kost, tenkte løvene fra Erlangen, hvis da noen av dere skulle huske den historien. Men spøk til side. La ikke min penn i fullkommen respektløshet forkvakle det faktum at vi fra 1. januar i år har fått to nye prokurister i Proton, Oslo. Det er overingeniørene Halvard Heggteit og Sverre Falkenberg Anderssen. Under prokurister forestiller vi oss vanligvis meget alvorlige menn og det var ikke uten en viss spenning jeg oppsøkte de to nybakte prokurister for å se hvorledes de hadde forandret seg. Skuffelsen var i så måte stor. De var akkurat de samme som før. Like greie og hyggelige som de alltid har vært.

Til avslutning vil jeg på lesernes og egne vegne få lov til å gratulere både Heggteit og Falkenberg Anderssen med den tillit som er vist dem. Til løvene fra Erlangen må jeg si: Bli hvor dere er! Vi har ikke bruk for dere! Wig.

Proton Trondheim

har atmosfære. Det er ett firma. Ikke en samling av avdelinger. Det har en sterk korpsånd! Det er oppdrift i de karene. Hvorledes man merker det? Det er først og fremst en fornemmelse som kommer over en straks en kommer innenfor dørene. Det er resultatet av små inntrykk, som hver for seg slett ikke teller så meget, men som tilsammen danner helhetsinntrykket, en følelse av tillit.

(Fra en reportasje i anledning jubileet 1908 – 1958)

Proton funksjonærforening

Foreningen ble stiftet den 29. april 1958 og har nå tilbakelagt sitt første semester, hvor vi har hatt 2 møter og 2 teaterforestillinger. Den tiden har vist at Foreningen har en oppgave og tilslutningen er god.

Alle kategorier av funksjonærer er praktisk talt like godt representert, vi har med unge som gamle, slik at vi trygt kan si at Foreningen nå er et organ for funksjonærene i A/S Proton.

Som det fremgår av formålsparagrafen, skal Foreningen bl.a. søke å fremme et godt forhold mellom alle ansatte og mellom ansatte og firmaets ledelse.

(Formann P. Krogstad i et møtereferat)

DISKUSJONSKVELD

på HOTEL ATLANTIC, sal D,
tirsdag den 30 ds.
kl. 19,30

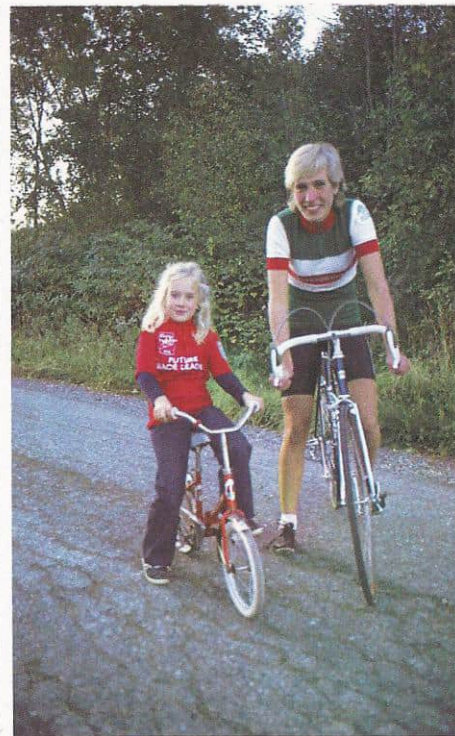
ROCK AND ROLL

"Varig musikk – eller umoralsk ekstase!"

Innledere: Platesjef Sverre Dahl, A/S Proton, Oslo.

Lærer Ernst Lidar, Stavanger

(Annonse om møte i Stavanger Unge Venstre).

Hege Stendahl og lillesøster Margrethe: Eplene faller ikke langt fra stammen.

Fant frem fars gamle sykkel og ble OL-deltaker

Etter OL og landslagssesongen i sykling har det dukket opp et nytt talent i norsk damesykling. Navnet er Hege Stendahl, og hun bor på Melhus, et par mil sør for Trondheim. Hennes far Arnfinn Stendahl er ansatt som ingeniør i S/Trondheim.

Hun var med i OL i sommer hvor hun oppnådde en fin 19. plass blant verdens beste syklistene på spinnesiden. Hun er også på det norske damelandslaget.

Hege startet egentlig med svømming, og var faktisk en av de beste jentesvømmere i Norge i 10-12 års klassen.

Imidlertid steg interessen for sykling, og da hun ikke hadde noen konkurranse-sykkel, fant hun frem sin fars 20 år gamle sykkel og treningen var igang.

Dette har bragt henne frem til OL og landslag. Hun har 2 bronsemedaljer i Norgesmesterskapet, i tempo og fellesstart. Som junior måtte hun søke seg opp i seniorklassen.

Eplet har tydeligvis ikke falt langt fra stammen, for hennes far er formann i Gauldal sykkelklubb og hennes mor Gunhild er oppmann for damegruppen i samme klubb. Når vi legger til at hennes bror også har deltatt i sykling og at hun har en søster på 4 1/2 som i all fortrolighet fortalte oss at hun også skulle bli syklist, er det ikke rart at det diskuteres sykkel i det huset.

Kvalitetssikring i Siemens – hvor er vi og hvorledes skal vi komme videre?

Det har siden tidenes morgen vært arbeidet for å tilfredsstille våre kunder med leveranser av god kvalitet. Vi mente å forsikre oss om dette ved å legge inn en sluttkontroll hvor eventuelle feil skulle rettes, men aller helst hvor vi kunne konstatere at: "Jo, kvaliteten var i orden". De fleste gangene lyktes vi. Hva det imidlertid kostet oss av ekstra tid og penger for å komme fram til et akseptabelt sluttprodukt, visste vi ikke, eller ville helst glemme, og mente i fullt alvor at: "dette skal ikke gjenta seg" eller at "slikt må man regne med". Andre ganger var det nødvendig med senere omgjøringer eller reparasjoner før kunden ble fornøyd, og da "romlet" det litt mere i organisasjonen.

Sterkere medisin

Begrepet kontroll eller kvalitetskontroll ble utvidet og det ble snakket om kvalitetsstyring og noe senere kvalitetssikring. Disse begrepene brukes også i dag litt om hverandre i litteraturen. I Siemens tok vi skrittet ut av produksjonsenheten og inn i anleggsvirksomheten for ca. 10 år siden, og begynte å snakke om kvalitetssikring sett i en total sammenheng. Noen var forutseende nok til å si fra, at skal vi ha noen fremtid der hvor vi gjerne vil, så må sterkere medisin til på kvalitetssikringsområdet. Vår nåværende Seksjon Tele har imidlertid lengst følt dette på kroppen i sin kontakt med Forsvaret og Televerket, og er den som utvilsomt også er kommet lengst. De personer som har arbeidet med utarbeidelse og innføring av kvalitetssikringssystem for anleggssiden, har tapt noen slag, men likevel vunnet flere seire, slik at vi idag virkelig er kommet et stykke på vei. Godt hjulpet av sterkt påtrykk hovedsaklig fra offshore-kunder, har vi bygget opp system, systematisert prosedyrer og ikke minst motivert en rekke personer til å innse at kvalitetssikring er et nødvendig, men også et godt hjelpemiddel til å sikre at kunden blir tilfredsstilt, og for å nå vårt andre mål, at dette kan skje til et minimum av kostnader.

Personene

Firmaet har satset på noen heldagsbeskjeftigete personer som arbeider på systemsiden innen kvalitetssikring. Det er i første rekke Aage Tangen i Seksjon Tele som i lengre tid har arbeidet med kvalitetssikring. Han har vokst ut av kvalitetskontrollbegrepet i takt med utviklingen, men har fortsatt et ledelsesansvar i kvalitetskontrollen.

Sture H. Eide har tilknytning til Seksjon Produksjon, og er idag seksjonens kvalitetssikringssjef.

Olav Høyland ble ansatt på heldagsbasis som kvalitetssikringsmann etter i lengre tid å ha arbeidet med begrepet i komiteer og utvalg. Han er idag kvalitetssikringssjef for seksjonene E og I.

Det skal også nevnes at T. Ulriksen en tid har arbeidet på halv dag med kvalitets-sikring innen offshore-bransjen. En nød-

Agnar Ræstad: Sterkere medisin i kvalitetssikringen.

vendighet for å bringe dette inn i akseptable former for bransjen. Ulriksen har imidlertid gått over i annen stilling og etterfølger er ikke klarlagt i skrivende stund.

Til slutt undertegnede og sist ansatt som skal koordinere KS-virksomheten på landsbasis.

Når kunden krever det . . . .

Til hjelp i oppbyggingen av et kvalitetssikringssystem for Siemens finnes en rekke "moderne" standarder. Hvis jeg imidlertid nevner MIL-Q 9858 (Amerikansk Militær Standard) eller AQAP (NATO-standard), eller BS 15750 (Britisk Standard), da rygger de fleste og tenker på dunger av papir og byråkrati til tusen.

Dette er vel også årsaken til at begrepet kvalitetssikring oppleves og vurderes forskjellig hos den enkelte som sitter i ansvarlige lederfunksjoner. Når kunden krever det ja, ellers nei.

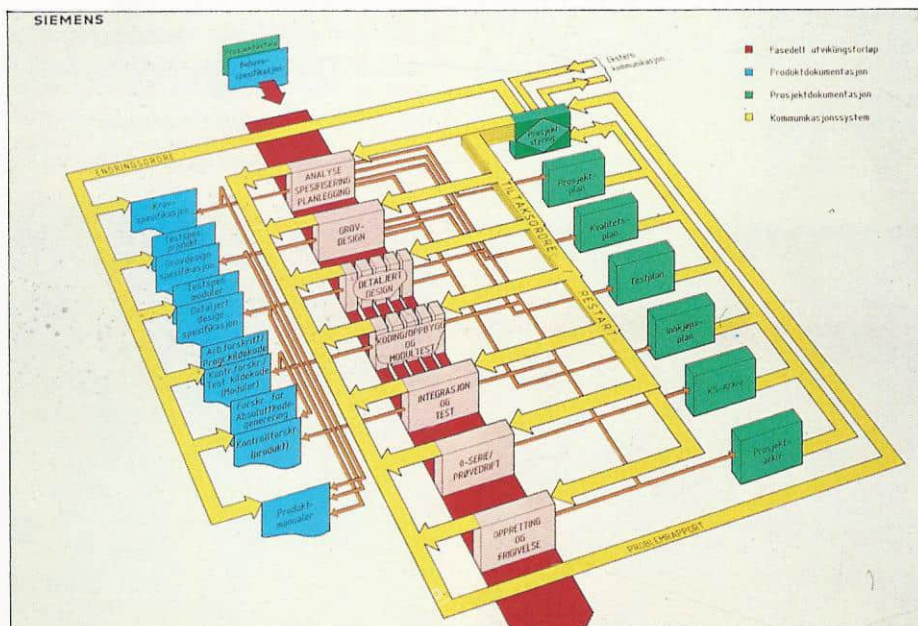
La oss imidlertid ta begrepet kvalitetssikring ned fra pidestallen, la oss dissekere det og se på innholdet. Vi vil se at det er enkelt, det er forståelig, det er dette vi vil når det kommer til stykket, det er simpelthen god ledelse.

I et stort firma har den enkelte ikke muligheter til å overskue for ikke å si vurdere betydningen av sin egen innsats. Med rette kan den enkelte forlange å få vite mere om hvordan man skal innrette seg eller hva som forventes blir gjort på den enkelte arbeidsplass. Hva skal gjøres, av hvem og når? Dette er kvalitetssikring! Til de som fortsatt bedyrer at vi bygger på erfaring og god fagkunnskap på alle plan, så må først bemerkes at personer skifter jobb/slutter også i Siemens. Der- nest må vi ikke glemme at vi alle er mennesker, og mennesker handler også irrasjonelt og slett ikke fornuftig og riktig bestandig. For mange menneskelige feil kan bli dyrt i lengden. Vi kan med enkle hjelpemidler redusere skadevirkningene av slike feil. Kvalitetssikring i praksis skal være med å hjelpe oss i dette.

Tilslutt har vi også kundene som gjerne vil tro at vi er dyktige, men samtidig vil de ha et innblikk i hvordan vi steller vårt hus. Konsekvensene for de kan være meget store dersom vi svikter, enten det gjelder anleggets fremdrift, funksjon eller levetid. Også derfor må vi kunne dokumentere hva vi gjør.

Vårt system

Vårt system som vi nå bygger opp baserer seg på norsk standard NS 5801/02/03 som utkom i 1981. Dette er tre

Seksjon Teleteknikk har utviklet et konkret verktøy for styring og kvalitetssikring av utviklingsprosjekter. Bildet viser en grafisk modell av styringssystemet.

Siemens i Bergen får mer kontor plass

Region Vest, i Bergen, får i disse dager en kjærkommen utvidelse av disponibel arbeidsplass. Det dreier seg om 470 m² på Mezzaninen i lagerbygget. Ifølge en ordbok betyr Mezzanin en halv-etasje, og det er det også her.

Det blir avdelingene Tele og Elektro-med som får nytte godt av de nye lokalene hvor en har lagt vekt på å bringe til veie det som idag har vært et savn, nemlig et opplegg med kontorer og møte- og konferanseplass samt mulighet for demonstrasjoner.

Arbeidet har tatt ca. 6 måneder, og en drivkraft har vært O. Alfheim. Ifølge eiendomsavdelingen har byggeprosjektet hatt et budsjett på ca. 2,3 mill. kroner. En valgte denne løsning i stedet for å utvide kontorbygget, det ville nok ha blitt dyrere mener Per Lægred, og så har vi jo den muligheten til gode.

Arkitekt for det hele har vært Siri Jemtland, og etter det en kan se av lokalene hittil, så har dette blitt like godt som løsningen i hovedhuset. M.

Suksess-foredrag

På messen "Automatica/EIF" på Sjølyst i høst holdt Henrik Reimers foredrag, opplyste vi i forrige nr. av Siemens Intern. Vi er bedt om å opplyse at foredraget ble fremført av Thorbjørn Ulriksen – det var ellers et produkt av samarbeide mellom de to. – Foredraget ble godt mottatt, det førte til debatt og spørsmål. Ulriksen ble forespurt av Norsk Hydro om han kunne gjenta foredraget for nord-norsk industri i samarbeid med Norsk Hydro og Kongsberg Engineering.

standarder som hver for seg kan brukes uavhengig av de øvrige. NS 5801 benyttes oftest når det gjelder anleggsleveranser, mens kravene trappes ned mot NS 5803 som f.eks. benyttes ved vanlige materiel-leveranser. Standardene angir enkle retninglinjer for et kvalitetssikringssystem, hvordan det kan bygges opp og hva det minimum skal inneholde, dvs. hvilke grunnleggende forutsetninger som må oppfylles for at kunden skal føle sikkerhet for at kontrakten blir oppfylt.

Våre offshorekunder og også andre kundekategorier som etterhvert kommer til med sine krav, støtter seg hovedsaklig på NS 5801/02/03. Seksjon Tele møter imidlertid krav om oppfyllelse av AQAP-standard og må fortsatt tilpasse seg dette. Holder vi oss imidlertid til våre Norske Standarder, så beskriver den et system bestående av en kvalitetssikringshåndbok, som igjen inneholder en generell systembeskrivelse, og en samling av rutiner, instruksjoner osv. samlet funksjons-/avdelingsvis som kvalitetssikringsprosedyrer. Disse forteller hvordan vi arbeider innenfor de enkelte områder. Ved å samholde disse kan vi også se om vi totalt sett arbeider fornuftig og sammenhengende, at ikke noe faller mellom stoler.

Kjendisgift – dans – underholdning

Aftenens kjendiser under leseprøve på Oslo Nye Teater. Velkommen Siemens, sier fra venstre: Per Lillo-Stenberg, Per Theodor Haugen, Sissel Sellæg, Bente Børsum, Aud Schønemann og Sidsel Ryen.

Siemenslaget i Oslo har fått en bevilgning fra Direksjonen til en alternativ årsfest. For en del av disse pengene har Siemens kjøpt en lukket forestilling på Oslo Nye Teater, fredag, den 25. januar 1985, kl 1900.

Børst støvet av dressen og bli med oss ut på "de skrå bredder"!

– Velkommen, sier også Per Theodor Haugen, nyansatt teatersjef, og rolleinnhaverne i stykket vi skal se: KJENDIS-GIFT. Dette stykket er det første i regi av teatersjefen selv, og han lover en komedie i toppklasse.

– Hvorfor akkurat KJENDISGIFT, Per Theodor Haugen?

– Stykket er midt i blinken for teaterets image og skuespillernes talenter. Det er skrevet av den kjente komedieforfatteren George Furth, mannen bak suksessen Twigs.

– Og hva skuler det seg bak KJENDISGIFT?

– En rekke personer som enten er gift med, eller har tilknytning til en kjendis. En av disse har skrevet en bok om kjendiser som blir sluppet ned som en bombe i et selskap, hvor alle er samlet. Forviklingene er igang!

Mer vil ikke Per Theodor Haugen rope, – så de som vil få med seg resten, bør kjøpe en billett til forestillingen. Vi selger 1 billett pr. person (teateret tar 740), og får vi ikke "fullt hus" vil resten bli lagt ut til salg senere. Salget begynner rett over nyttår og vi håper billettene blir revet vekk.

Billettene vil koste kr 20,- pr. person og inkluderer teater, bevertning, dans og underholdning i Siemens egen regi! Og altså – alt i Oslo Nye Teater!

Hilsen arrangementskomiteen.

Til slutt retter standarden seg mot det enkelte oppdrag, og ber om en kvalitetsplan, en kontraktsrettet systembeskrivelse, en plan for et spesielt oppdrag.

Håndbok-prosedyrer

Som nevnt tidligere ligger Seksjon Tele noen hestehoder foran med sin egen kvalitetssikringshåndbok og selvfølgelig egne prosedyrer.

For seksjonene E - I og P foreligger også kvalitetssikringshåndbok samt prosedyresamlinger for en god del av virksomheten, og resten kommer innen kort tid. Også innføringen, implementeringen er i god gang. Det er viktig å være klar over at innføring ikke betyr at vi begynner å oppføre oss så mye annerledes enn før. Vi skal bevisstgjøre våre handlinger, se disse i sammenheng og foreta justeringer om nødvendig. Det neste skrittet er derfor å finne ut om denne bevisstgjøringen har funnet sted. KS-administrasjonen vil derfor i vinter starte sine samtaler innenfor den enkelte avdeling omkring dette tema. Dette er i KS-språket "auditering".

Fra 01.10.83 ble også kontoplanen supplert for å legge forholdene til rette for at feil- og merkostnader blir registrerte. Det er viktig å få dette kartlagt for å se hvor innsatsen skal settes inn,

hvor de største gevinstene er å hente. Vi vet at de er det, vi aner også i beskjedenhet noe om hvor, men tallenes tale må dokumentere dette.

Vær med og spark fra

Hva så videre med KS-virksomheten? Det er av direksjonen nedsatt en arbeidsgruppe bestående av COS, AB, AAT, OH, SH, AR, som skal utrede dette temaet. Vi er opptatt av den daglige praktisering, organisering og drift og på denne basis utarbeide en handlingsplan for de neste årene.

Vi ønsker å samarbeide med Siemens AG som i mellomtiden har kommet med sin prototyp på en KS-håndbok, og vi ønsker å se Siemens A/S som en samlet enhet. Dette bør det være gode muligheter for.

Slik vi beskriver vår virksomhet i kvalitetssikringshåndboken og i prosedyrene for hver enkelt avdeling, slik vil vi at vår virksomhet skal drives. Kan vi også gjennom motivasjon og forståelse øke graden av etterlevelse vil vi oppdage at dette er lønnsomt for firmaet.

Så vær med og spark fra. Vi ønsker å jobbe riktig, vi ønsker å vite hva vi gjør, vi ønsker også å vite hvorfor vi gjør det vi gjør. Derfor kvalitetssikring.

Agnar Ræstad

Alle Siemensbarn inviteres til tegnekonkurranse

Siemens Intern inviterer alle Siemensbarn til å delta i en tegnekonkurranse. For å korte de lange, mørke vinterkveldene oppfordrer vi alle de "hjemneværende" barna til å svinge penslene, eller ta frem fargestifter og tegne et vakkert vintermotiv.

De beste bildene vil bli avbildet i Siemens Intern og premiært.

Sett fantasien i sving og send oss tegningene innen 30. januar 1985!

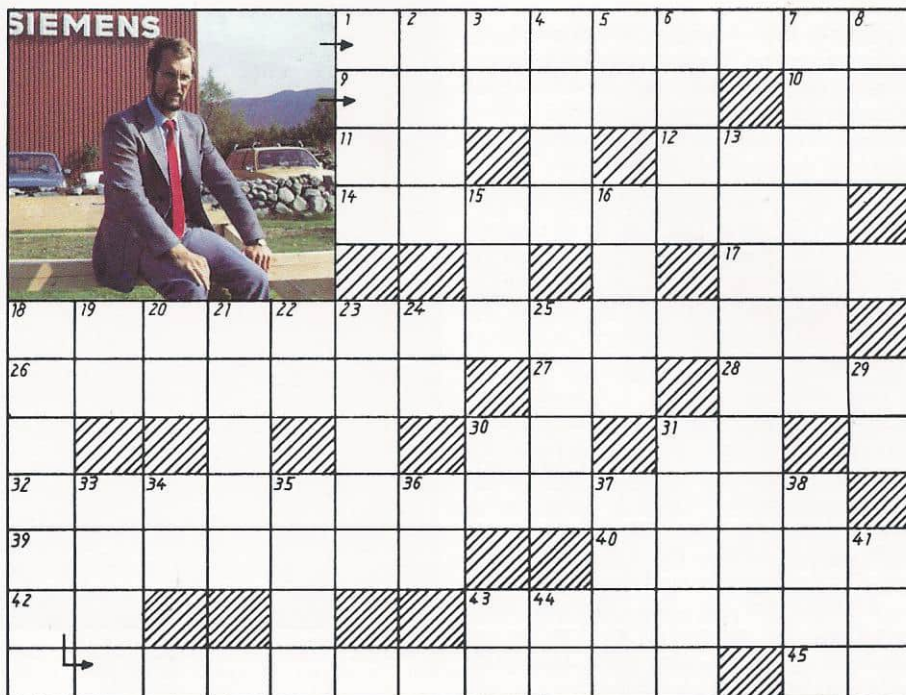
Og så over til kryssord:

Vannrett:

1. Hvor bygger Siemens?
9. Hvem skal vi huse her?
10. Tone
11. Prep.
12. Sint
14. Hvilken tidligere direktør har fått sitt maleri i Trondheim?
17. Pers. pron.
18. Kjent Siemensfenomen
26. Elektrobransjens mønstring
27. To like
28. Konsonanter
30. Kjennetegn for Tyrkia
31. Kjemisk symbol for tinn
32. Siemensprodukt
39. Den store mannen
40. Leter
42. Kjemisk symbol for natrium
43. Hører julen til
45. Vekt (fork.)

Loddrett:

1. Svabre (eng.)
2. President +
3. Bruk kjelke!
4. Grønn (fransk)
5. Forstavelse
6. Hånd
7. Eneboer
8. Rød (eng.)
13. Stallkar
15. Triklortylen (fork.)
16. Rope
18. Årets boknyhet fra Siemens
19. Kjennetegn, motorkjøretøyer fra Libanon
20. Utrop
21. By i Bangladesh
22. Departement
23. Håndarbeidsform
24. Kjennetegn, motorkjøretøyer fra Tunis
25. Legg egg!
29. Skrattet
30. Drikk

Leste du Siemens Intern i året som gikk?

— Hvis svaret er ja, har du allerede løst en del av kryssorden denne gang. Redaksjonen registrerte en gledelig fremgang i antall innsendte løsninger, og med hele julehelgen til disposisjon regner vi

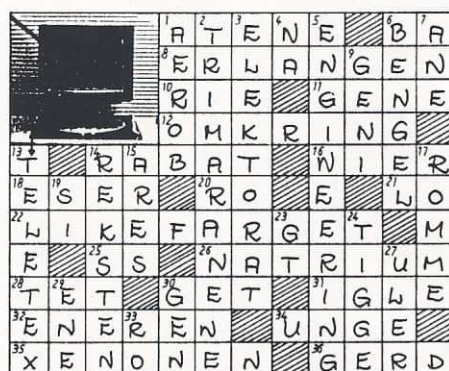
med at løsningene vil strømme inn.

Kryssordredaktøren benytter anledningen til å ønske de "kryssordfrelste" en god jul!

Vinnere av kryssord i Siemens Intern nr. 6, ble:

Ole Gustav Aas, S/T, Isbjørn
Øyvind Solbakken, Elmed S/O, Skipsbag
Ingeborg Hille, S/B, T-skjorte
Knut Ståle Rydland, S/Stav., Isbjørn
Gunnar Urdahl, S/O, Skipsbag
Eva Ulseth, S/O, T-skjorte

31. Nedbøren
33. Geometrisk form
34. Luftkommando
35. Poetisk navn på Irland
36. Nasjonalbetegnelse på fly fra Norge
37. Guttenavn
38. Leddik
41. Register (fork.)
43. Svarord
44. United Kingdom

Siemens Intern

15. årgang. Utgitt av Informasjonsavd.

Redaktør: Per Buer, S/O

Medarbeidere: Egil Karlsen, S/T
Knut Madsen, S/B
Brit Olstad, S/O

«Siemens-Rapport»:

Søren Engebretsen, S/O